

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5 — w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 18 w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, plac 23-go Stycznia 8/10 w Inowrocławiu, Toruńska 26 — Przedstawicielstwo Gdynia, Starowiejska 19

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2,95 zł. miesięcznie, 8,85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3,34 zł. miesięcznie, 10,01 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6,95 zł., zagranicą 9,25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 316, 326, Administracja 315, — Oddziały: Bydgoszcz 1299, Poznań 3600, Toruń 800, Grudziądz 294, Inowrocław 420, Gdynia 1460.

Numer 151.

BYDGOSZCZ, piątek dnia 6 lipca 1934 r.

Rok XXVIII.

Spisek Roehma i mordy na „nazich”.

Czwarta Rzesza, czy drugie cesarstwo?

(Od własnego sprawozdawcy „Dziennika Bydgoskiego“.

Berlin, 4 lipca.

Czterdziestu sześciu pomordowanych! Iluś tam czekających na sąd, czy na „zastrzelenie w czasie ucieczki“! Groźba śmierci w razie krytyki. „zarządzeń wodza“. Papan w areszcie domowym. Hindenburg dziękuje. Szturmowcy nie mają prawa noszenia mundurów. A ludzie chodzą po ulicy, zaglądają sobie w oczy i nie mogą pozbierać swych myśli.

Najpierw trzeba ustalić stan faktyczny. Szturmowcy byli niezadowoleni, bo musieli. Taki „SA-Mann“ kupował sam mundur, ryszstunek i buty. Miał wolny od ćwiczeń jeden wieczór w tygodniu i 1 niedzielę w miesiącu. Gdy miał pracę, zarabiał przeciętnie około 100 marek, gdy nie miał, **chodził po domach z puszką, zebrał na mundury i buty dla S. A.** (Zold i skoszarowanie miały tylko bardzo nieliczne „Stabswachy“) i naturalnie miał wyżej uszu rządów baronów rolnych i przemysłowych, kierujących Hitlerem jak marionetką.

Roehm, jako szef S. A. musiał znać nastroje swego wojska. Miał do wyboru albo rozprzężenie, albo zażądanie od „Führera“, aby był wierny własnemu programowi i aby przedewszystkiem został wyłącznym dyktatorem, a nie współpracownikiem Papena i Freiherrów. W żaden sposób nie można twierdzić, że Roehm dążył do usunięcia Hitlera. Jest tylko pewnym, że **chciał on tylko czystego hitlerizmu, takiego jak go Hitler prorokował.**

Na podstawie mowy radiowej Goebbelsa i oficjalnych komunikatów prasowych wynika, że **nietylko nie było rewolucji, ale nie było faktycznego, zorganizowanego spisku.** Gdy Hitler w sobotę 30 czerwca o godz. 6 rano zjawił się w willi Roehma nad Wiessee zastał w niej prócz gospodarza tylko Heinesa. Dopiero w drodze powrotnej do Monachjum i na dworcu kolejowym wylapywano zdążających na wezwanie Roehma „Führerów“, przyczem — co komunikat podkreśla — **większość z nich nie wiedziała, w jakim celu została wezwana i ci, jako do spisku nienależący, zostali tylko chwilowo przytrzymani.**

Roehm dopiero spisek organizował. Jeśli wzywał na narady tych przywódców S. A., którzy o niczem nie wiedzieli, to według wszelkiego prawdopodobieństwa nie mógł mieć zamiaru przedstawienia im programu rewolucji przeciw Hitlerowi, tylko raczej rewolucji w imię całkowitego hitlerizmu i kto wie, czy nie zmuszenia wodza, aby stanął na jej czele.

Roehm jest trupem i bronić się nie może. Ale trudno sobie wyobrazić, aby **zwoływał on setkę ludzi i bez uprzedzenia miał zamiar wygłosić do nich mowę o konieczności zastrzelenia Hitlera...** Nie było więc nie tylko „puczu“, ale **nawet zorganizowanego spisku.** I w tym wypadku za przygotowania do spisku, za co Stalin tylko zsyłał Trockiego, Bucharina, czy Mołotowa, **Hitler nakazał bez pardonu mordować, nie bawiąc się w żadne komedje sądu, a polegając tylko na raportach tajnej policji!!!**

Takiego masowego mordy na pretorianach nie dopuścił się żaden z cesarów. Kaligula mianował swego konia senatorem, Neron posyłał wezwania do

przecięcia żył, ale na niszczenie swej siły zbrojnej, żaden z nich się nie zdecydował. **Hitler natomiast wydał swym siepaczom tych, którzy go na swych barkach wynieśli ku władzy.** Jego motywy działania nie mogły mieć **nie w sobie męskiego** i były zaprzeczeniem najsakrajniejszym „Führerprinzipu“, bo **któż bardziej jest zobowiązany do wier-**

ności, jak wódz wobec swej drużyny?... Tutaj podzielał tylko blady strach przed możliwością utraty stolca kanclerskiego. Wolał zburzyć fundament swej władzy, aby ją przedłużyć choćby o parę lat, a może i miesięcy.

Ale czy był to tylko strach? Czy największa obawa przed spiskiem, już nie przed utratą władzy, ale nawet i życia

może usprawiedliwić tego rodzaju działanie? Czy od męża stanu nie wymaga się zdolności do kompromisu? **Czy nie starczyło tych „Führerów“ zamknąć do obozu koncentracyjnego? Czy nie można ich było potem przywrócić do łask?**

Niema na te pytania żadnej odpowiedzi i dlatego Hitler tłumaczy swe działanie zbroczeniem płciowym swych podwładnych. Z komunikatów wynika, że Roehm i pierwsza siódemka wystrzelanych znalazła śmierć ponieważ... **ponieważ jednego jedynego Heinesa znaleziono w willi Roehma z t. zw. „Lustknaben“... A inni? A sam Roehm (sądownie stwierdzony homoseksualista)?...**

Gdy na Nowy Rok 1934-ty Hitler rozsyłał do swych „palladynów“ podziękowanie (Ciąg dalszy na stronie 2-giej).

Marja Curie-Skłodowska zmarła

Paryż, 4. 7. (PAT) Agencja Havasa donosi, że **Marja Skłodowska-Curie zmarła dziś o godz. 6-tej rano.**

Warszawa, 5 lipca.

Wczoraj w godzinach południowych nadeszła do Polski żałobna wiadomość o śmierci Marji Curie-Skłodowskiej. Wywołała ona szczerzy żal i smutek po stracie tak znakomitej obywatelki kraju i wielkiej uczonej, której imię znane było całemu światu.

Genjalna uczona polska, **odkrywczyni polonu i radu, dwukrotna laureatka Nobla,** mieszkała stale w Paryżu.

Marja Curie-Skłodowska urodziła się w Warszawie w r. 1867. Matka jej była przełożoną pensji w Warszawie, ojciec profesorem gimnazjalnym i wykładał matematykę oraz fizykę.

Od najmłodszych lat Marja wykazywała niepospolite zalety umysłowe, pracowitość i pilność w nauce. To też ukończyła pensję p. Sikorskiej już w 15 roku życia. Rozmiłowana była przede wszystkim w matematyce i fizyce. Nie mogąc wyjechać na dalsze studia zagranicę dla braku środków, pozostawała przez kilka lat w Warszawie, jako nauczycielka, uzupełniając równocześnie swą wiedzę.

W roku 1891 wyjeżdża ona zagranicę, mianowicie do Francji i zapisuje się na uniwersytet w Sorbonie, na wydział fizyczno-chemiczny. Po trzyletnich studiach uzyskuje jako pierwsza licencjat fizyczno-chemiczny, a w roku następnym licencjat matematyczny. Użytkuje również stypendjum na dalsze kształcenie.

U swoich znajomych poznaje przypadkowo nauczyciela technicznej szkoły fizycznej w Paryżu **Piotra Curie.** Był on już wówczas znanym w świecie naukowym, mając poza sobą szereg pierwszorzędnych prac naukowych. Uczony ten w kilka lat później został jej mężem. W międzyczasie wyjechała ona do kraju, ukończywszy studia. W Polsce spotkała ją rozczarowanie głębokie, gdyż nie mogła znaleźć pracy dla siebie. Bramy uniwersytetów krajowych były przed nią zamknięte. Powraca więc do Paryża i wraz z mężem rozpoczyna prace naukowe. Uwieńczone one zostają coraz to nowymi zdobyczami. Po wydaniu w roku 1897 swej pracy naukowej pt.: **„O własnościach magnetycznych stali“** rozpoczyna poważne prace nad badaniem promieni, **wydzielanych przez związki uranu** nie przeczuwając nawet do jak wspaniałych wyników ją to doprowadzi. W rezultacie pierwszych prac stawia ona hipotezę **o nieznanym pierwiastku, posia-**

dającym silną promieniotwórczość i postanawia wydzielić go z rudy uranowej. W tej samej chwili zastało więc, teoretycznie dokonane

odkrycie polonu i radu.

W roku następnym przychodzi odkrycie t. zw. promieniotwórczości indukowanej. Po kilku latach pracy w roku 1902 otrzymuje ona jeden decygram chloru radu.

Odkrycie radu stawia małżonków Curie-Skłodowskich u szczytu sławy wszechświatowej. Sypią się na nich nagrody i zaszczyty przeróżne.

Jedną z najbardziej dla niej radosnych okoliczności było stwierdzenie, iż **rad ma wysokie własności lecznicze.**

Szczególnie dodatnie działanie radu ujawniło się w strasznej chorobie, jaką dla ludzkości jest **choroba raka.**

Będąc u szczytu sławy spada na nią cios. Małżonek jej dostaje się na ulicach Paryża pod koła samochodu i ponosi śmierć. Uderzona tem nieszczęściem Curie nie załamała się, ale zajęła placówki po swem mężu, objawwszy przede wszystkim po zmarłym

katedrę fizyki w Sorbonie.

Równocześnie prowadzi dalsze prace naukowe i na wysokim poziomie utrzymuje własną pracownię, a zarazem zajmuje się pilnym i oddanym wychowaniem dwóch córek. Dzięki zdumiewającej sile woli i odporności organizmu zdołała podjąć wszystkim tym obowiązkom.

Przed samą wojną

rząd francuski wznosi dla niej instytut radowy

i w ten sposób spełnia się jej marzenie posiadania własnej pracowni na wielką skalę.

W czasie wojny ta wielka i ofiarna uczona staje do służby z wdzięczności dla swej przybranej „ojczyzny“. Stworzyła **automobilowe ambulanse radiologiczne,** nosząc pomoc wielu, wielu żołnierzom na froncie. Sama **osobiście zbadała przeszło 1 000 rannych.** Pomocną w tej pracy była jej córka. Obie organizowały oddziały rentgenologiczne w szpitalach przyfrontowych, przygotowywały personel lekarski i pomocniczy oraz zorganizowały w drugiej połowie wojny wszechświatowej w Paryżu **szkołę radiologiczną,** która dostarczyła szpitalom wojskowym około 300 sił pomocniczych, kobiecych.

Do kraju ojczystego była przywiązana bardzo,

utrzymując stały kontakt ze swą rodziną i z polskim światem naukowym. Stosunki te były zawsze serdeczne, gorące. Pragnieniem jej było, aby Polska Niepodległa dotrzymała kroku innym w dziedzinie zdobywcy ogólnoludzkich. W roku 1921 zwraca się więc z wezwaniem do polskich stowarzyszeń kobiecych, aby przystąpiły do stworzenia **Instytutu Radowego.** Inicjatywa ta spotkała się z bardzo życzliwym poparciem władz oraz poszczególnych instytucji i sfer przemysłowych i w krótkim stosunkowo czasie zdołano zebrać 1.900.000 zł. Za powyższą sumę **wybudowano przy ul. Wawelskiej w Warszawie cztery pawilony, stanowiące całość instytutu radowego.** Nie obeszło się bez zaciągnięcia pożyczki na wewnętrzne urządzenia i mimo trudności Instytut rozpoczął swe prace w styczniu 1932 r. Śp. Marja ofiarowała dar wspaniały, a mianowicie **jeden gram radu,** który kosztuje powyżej **600 miliona zł.**

Poświęcenie uroczyste Instytutu odbyło się w maju 1932 r. Był to rok ostatniego pobytu wielkiej Polki w kraju.

Jak się dowiadujemy **rząd polski wystosował kondolencyjną desepę** z powodu zgonu Marji Curie-Skłodowskiej rodzinie, oraz oficjalnym czynnikiem francuskim. **W pogrzebie weźmie udział specjalny przedstawiciel rządu polskiego** oraz delegaci Instytutu Radowego w Warszawie i poszczególni przedstawiciele polskiego świata naukowego. (R.)

wania, wszyscy byli tytułowani „per Sie”. Per panie zwrócił się do Goeringa, Goebbelsa, a nawet do swego zastępcy Hessa, do tego Hessa, który z nim razem siedział rok czasu w jednej celi więziennej po puczu monachijskim w 1923 r. Z własnym lokajem mógłby się zacząć tykać w takich warunkach, a jednak Hitler utrzymał dystans „Führera” do podwładnego i pozostał per pan. A tymczasem w tychże samych powinszowaniach „ausgerechnet” jeden, jedyny Roehm był zatytułowany „Mein lieber Roehm” „per du”...

Teraz Hitler chce, aby w jego partji byli mężczyźni, nie śmieszne małpy, choć o zbrodni Roehma musiał sam najlepiej wiedzieć i był jego jedynym prawdziwym przyjacielem, gdy pozostałych traktował jako podwładnych.

Dociekania te o powodach psychologicznych, czy psychopatologicznych nie zmieniają tej sytuacji, że **Hitler zniszczył swój instrument siły jaką była S. A. O** odbudowaniu jej mowy niema. Jeśli wódz stracił zaufanie do sztabu niższych przywódców, przeciał tem samem nie, łączące go z całością. Zbudować zaufanie jest ciężko, ale utracić nie- stychanie łatwo.

Ale Hitler rządzi. Hindenburg wysłał do niego listy z podziękowaniem. Reichswehra zapewnia o swej lojalności. To są tylko pozory siły. Jeśli całemu narodowi kazano przez półtora roku mówić „Heil Hitler” od rana do wieczora, wbudowano tem samym Hitlera do kregosłupa państwa i społeczeństwa. Chwilowo musi on tam pozostać, ponieważ na jego miejsce mogłoby przyjść tylko załamanie się całej budowli i kompletna anarchja.

W praktyce cała obecna siła Hitlera opiera się na policji, na SS i przede wszystkim na policji tajnej Goeringa przy tolerancji ze strony Reichswehry. Taki stan rzeczy długo trwać nie będzie. Hitler prędzej, czy później będzie musiał się oprzeć o coś trwałego. Jeśli praktycznie chce zerwać z radykalizmem musi się zwrócić w kierunku ster mieszczanek i pozyskać poparcie imienia Hohenzollernów.

Po Trzeciej Rzeszy może więc nastąpić drugie cesarstwo, które uspokoi robotników przywróceniem do łask socjalistów, czekających tylko na obwinienie się jak bluszcz koło monarszego tronu.

Tymczasem jednak Niemcy są na wulkanie. Każda godzina może przynieść coś zupełnie nowego. Wiadomo tylko tyle, że opozycja zesłała znów do podziemi i że może się stamtąd wychylić w najbardziej niespodziewanej formie.

Vidi.

Prezesa „Akcji Katolickiej” w Berlinie zgładzono ze świata.

„Germania” ogłasza wiadomość o śmierci d-ra Ericka Klausnera, b. dyrektora ministerjalnego dla spraw wyznaniowych i prezesa „Akcji Katolickiej” na obszarze diecezji berlińskiej. Jak wynika z tego zawiadomienia, podpisanego przez rodzinę zmarłego, zgon d-ra Klausnera nastąpił nagle w dniu 30 czerwca rb., t. j. w „krwawą sobotę”.

W związku ze śmiercią znanego na terenie berlińskim działacza katolickiego Klausnera, oficjalny organ Watykanu „Osservatore Romano” zamieszcza notatkę, polemizującą z doniesieniami pewnych dzienników, wedle których wybitni członkowie „Akcji Katolickiej” mieli popełnić samobójstwo celem uniknięcia aresztowania przez władze niemieckie. Wśród nich znajdować się miał prezes „Akcji Katolickiej” w Berlinie Klausner. Wiadomości te nazywa „Osservatore Romano” absurdalnemi i zniesławiającemi, gdyż program „Akcji Katolickiej” wyłącza możliwość udziału tej organizacji w jakimkolwiek ruchu politycznym, a ponadto wiara i życie członków „Akcji Katolickiej” wykluczają możliwość samobójstwa.

W zakończeniu „Osservatore Romano”, pragnąc uczcić pamięć Klausnera, przypomina słowa, wypowiedziane przez niego na zebraniu katolików berlińskich. Słowa te, pisze „Osservatore Roma-

Dni rządów Hitlera są policzone.

General Blomberg wice-dyktatorem?

Hindenburg powinien Hitlera postawić pod sąd.

Paryż, 5. 7. Pozornie w Niemczech jest spokojnie, ale pod powierzchnią wre. Sytuacja Hitlera na skutek popełnienia mordów jest niezwykle ciężka. Paryska prasa zamieszcza w sensacyjnej formie depesze z Berlina, mówiące o bliskim obwołaniu dyktatury wojskowej w Niemczech.

Korespondent berliński „Paris Midi” donosi swemu piśmie, iż w środę po południu natychmiast po powrocie kanclerza Hitlera z Neudeck, odbyła się rada ministrów, w której wzięli udział wszyscy członkowie gabinetu z wyjątkiem wicekanclerza Papena, co do którego nie zapadła dotychczas żadna jasna decyzja.

Wedle informacji korespondenta „Paris Midi” na posiedzeniu gabinetu miała zapadnąć decyzja o obwołaniu dyktatury wojskowej, na co podobno prezydent Hindenburg miał udzielić swej zgody. Bliższych szczegółów o przebiegu i wyniku dzisiejszych narad dotychczas brak. W kołach dyplomatycznych przypuszczają jednak, że na wypadek sprawienia się wiadomości o dyktaturze wojskowej, Hitler pozostałby nadal kanclerzem Rzeszy, lecz tylko nominalnie, natomiast właściwa władza spoczywałaby w rękach ministra Reichswehry gen. Blomberga, który rzekomo miał już otrzymać odnośne pełnomocnictwa od prezydenta Hindenburga.

W związku z wczorajszą wizytą kanclerza Hitlera u prezydenta Hindenburga w Neudeck pojawiły się dziś w

Szturmowcy są traktowani jak wrogowie Reichu.

Berlin, 5. 7. (PAT.) Wszyscy członkowie organizacji szturmowych Rzeszy otrzymali ostry zakaz noszenia tzw. sztyletów honorowych z dedykacją byłego szefa szturmówek kpt. Roehma. Nowy szef sztabu Lutze wydał polecenie, aby nazwisko zdrajcy zostało ze sztyletów usunięte.

Zakaz noszenia mundurów w czasie urlopów przez szturmowców obowiązują nadal. Przywódcy szturmówek mają obowiązek stałego zgłaszania w dowództwie miejsca swego pobytu.

Udział zwartych grup w manifestacjach dopuszczalny jest tylko za wyraźnym zezwoleniem przywódcy.

Berlinie pogłoski, iż początkowo prezydent nie chciał przyjąć Hitlera, tłumacząc się słabym zdrowiem i przemęczeniem, a gdy wkońcu dał się nakłonić do przyjęcia wizyty kanclerza, obsypać go miał ciężkimi zarzutami z powodu zastrzelenia gen. Schleichera, który — jak wiadomo — należał do najbardziej zaufanych przyjaciół sędziwego feldmarszałka.

Naogół w opinji politycznej francuskiej panuje najdalej idące zdumienie, że Hitler jeszcze rządzi, że rada ministrów zatwierdza jego mordy, a Hindenburg mu dziękuje. Nawet względ na dobro państwa nie tłumaczy takiego postępowania. Hindenburg dokonałby największego czynu w swem życiu, gdyby zaarrestował i oddał pod sąd Hitlera — mówi cały Paryż.

Roehm nie miał złych zamiarów

Goebbels zdradził plan.

London. (PAT.) Znany publicysta angielski Bartlett, znawca stosunków w Niemczech, stwierdził dziś w „News Chronicle”, że Roehm wraz z generałem Schleicherem przygotował zmianę obecnego rządu w Niemczech, przyczem zamierzali oni uprosić Hitlera, aby pozostał na swem stanowisku kanclerza ze Schleicherem jako wicekanclerzem i Roehmem, jako ministrem wojny.

Zamierzali oni jakoby postawić Hitlera wobec faktu dokonanego i w ten sposób zmusić go do zgody. Schleicher ostrzegany był, jakoby przed dwoma tygodniami, że grozi mu aresztowanie. Spiskowcy zwrócili się mieli do Goebbelsa, prosząc go o udział w tej akcji, lecz Goebbels wydać miał cały plan Hitlerowi.

„Nazi” przerzucają winę na trupów które się nie mogą bronić.

Paryż, 5. 7. (PAT.) Sytuacja polityczna w Niemczech w dalszym ciągu jest przedmiotem dalszego zainteresowania prasy francuskiej. Szczególne zainteresowanie budzi kampanja kół berlińskich przeciwko generałowi von Schleicherowi i aluzja niemieckich dzienników oficjalnych co do porozumienia się spiskowców z zagranicą.

Berliński korespondent „Le Journal” donosi, że prasa berlińska zarzuca gen. Schleicherowi nie tylko zdradę reżimu, ale także zdradę Niemiec przez to, że

Schleicher miał podobno nawiązywać kontakt z mocarstwem zagranicznym, któremu miał doradzić nie nawiązywanie rokowań z hitleryzmem. Schleicher miał insynuować, że hitleryzm wkrótce zniknie i w Niemczech powstanie nowy rząd pod jego kierownictwem. Schleicher miał również przyrzec, że jego rząd „pójdzie do Genewy bez ustępstw i bez warunków”, a więc bez uczynienia żadnego żądania Niemiec, dyktowanemu przez poczucie honoru i równości.

Ofiary święta narodowego

Stanów Zjednoczonych.

100 trupów 1900 rannych.

New York, 5. 7. Jak rok rocznie tak i w tym roku ofiarą licznych obchodów i demonstracji z racji święta narodowego Stanów Zjednoczonych Am. Półn. padło wiele osób w poszczególnych miastach. W tym roku zanotowano liczniejsze aniżeli zazwyczaj wypadki,

przyczem ilość trupów sięga 100 osób, natomiast ilość rannych przekracza 1900. — Wśród rannych przeważają dzieci, które padły ofiarą eksplozji materiałów służących do ogni sztucznych. Poza tem również wiele setek uległo strątowaniu.

Waląca się trybuna przygniata więźniów.

Nowy Jork, 5. 7. W jednym z więznych więzień Stanów Zjednoczonych Am. Półn. w czasie meczu piłki nożnej zawaliła się drewniana trybuna, na której znajdowali się widzowie. Tak gra-

cze jak i widzowie rekrutowali się z samych więźniów. Waląca się trybuna przygniotła 50 więźniów, którzy odnieśli poważne okaleczenia, 3-ch więźniów poniosło śmierć.

Bracia Adamowicze

podejmowani są niezwykle serdecznie.

Warszawa, 5. 7. (Tel. wł.) Z inicjatywy gen. Berbeckiego utworzył się w Warszawie komitet, mający na celu zakupienie samolotu braci Adamowiczów dla polskiego muzeum, aby przez wieki mówił on pokoleniom o wspaniałym

wyczynie polskich lotników, którzy zdobyli Atlantyk. Inicjatywa ta spotkała się z gorącym przyjęciem całego społeczeństwa, które już w pierwszym dniu pośpieszyło bardzo licznie z ofiarami na ten cel. Jest to piękny wyraz wdzięczności Polaków dla swoich rodaków.

Bracia Adamowicze w dalszym ciągu pełnią ciężki a zarazem wdzięczny dla siebie obowiązek składania wizyt oficjalnych. W południe udali się na cmentarz powązkowski w otoczeniu licznych oficerów lotników, aby na grobach mjr. Idzikowskiego, który pierwszy z Polaków złożył życie w ofierze w walce o podbój Atlantyku i na grobie bohaterów Żwirki i Wigury złożyć wieńce w dowód swej serdecznej pamięci.

W godzinach popołudniowych składali oni wieńce u stóp pomnika lotników na placu Unji Lubelskiej, zaś o godz. 5 popołudniu byli przyjmowani w ambasadzie amerykańskiej wraz z innymi gośćmi i czynnikami rządowymi z okazji przypadającego amerykańskiego święta narodowego. (r)

Bandyta obrabował kasę kolejową

w Mysłowicach.

Na dworcu kolejowym w Mysłowicach o północy, zdarzył się zuchwały rabunek. W chwili, kiedy hala dworca była pusta, a służbę biletera pełnił Wiktor Szarek, do okienka kasy podszedł jakiś osobnik i zażądał wydania biletu, szepcząc tak cicho, że kasjer, chcąc lepiej słyszeć, zbliżył się do okienka i podniósł je.

W tej chwili osobnik ów błyskawicznym ruchem wy dobył rewolwer i przyłożywszy go do głowy Szarka, zawołał:

— „Siadać! Wydać pieniądze!”.

Kasjer na widok broni bez słowa usiadł, a bandyta uderzeniem pięści rozbił szybę i zabrał kasetkę z pieniędzmi. W kasetce znajdowało się zaledwie 350 zł.

Po dokonaniu zuchwałego rabunku, bandyta zbiegł. Dopiero wówczas Szarek zaalarmował kolejarzy i policję, która zarządziła natychmiastowy pościg.

Rezultaty pościgu trzymane są w tajemnicy.

Co się dzieje w Związku niższych pocztowców?

Prezes Urbaniak i sekretarz Chamski, pozbawieni urlopów związkowych i przesiedleni na Kresy.

(n) Przed kilku tygodniami pojawiła się w prasie notatka o rzekomych nadużyciach przy kupnie pensjonatu w Krynicy. Nadużyć tych mieli się dopuścić przewodniczący Związku pracowników poczt, telegrafów i telefonów Rzeczypospolitej Polskiej. Przewodniczącym tego związku jest poseł sanacyjny Stangrećiak. Wkrótce po ukazaniu się tej notatki, pisma, które ją podały, zmuszone były zamieścić sprostowanie.

Teraz wybuchła nowa bomba, ale w innym Związku, niższych pracowników pocztowych, którzy w jesieni ub. r. mieli swój zjazd w Bydgoszczy.

Związek ten, dawniej apolityczny, uciekł się pod skrzydła opiekuńcze frakcji rewolucyjnej PPS.

Przeprowadzona przez ministerstwo poczt kontrola gospodarki finansowej w zarządzie głównym Związku niższych pracowników pocztowych i zarządach okręgowych w Warszawie, Poznaniu i Lwowie stwierdziła, że gospodarka ta prowadzona jest niewłaściwie, że szkoda dla ogółu niższych pocztowców zgrupowanych w tymże związku, a w szczególności gospodarka finansowa zarządu głównego, jak stwierdziła kontrola, była rozrzutną, w dodatku i na cele nie mające ze związkiem i jego zadaniami nic wspólnego.

Miesięcznik „Pocztą” (organ posła Stangrećiak) pisze, że nowy prezes zarządu głównego Urbaniak z Poznania oraz sekretarz generalny Chamski z Warszawy zostali natychmiast odwołani z urlopów związkowych z trzydniowym terminem na przeniesienie do innych miejsc służbowych, a mianowicie Urbaniaka przetranslokowano do okręgu lwowskiego, a Chamskiego do okręgu wileńskiego.

Wspomniany organ zarzuca zarządowi głównemu Związku Niższych Pocztowców a względnie jego wydziałowi wykonawczemu, że udzielał zapomóg pieniężnych na obronę prawną członków, którzy popełnili nadużycia w służbie, n. p. fałszerstwa podpisów na przekazach, przywłaszczanie pieniędzy, przemyt i t. p.

Dalej zarzuca się zarządowi nadmierny koszt urzędowania kongresu w Bydgoszczy 1933 roku, który wyniósł 29.666,85 zł; pobieranie 20 zł dziennie djet oprócz opłat za hotele i bilety kolejowe nawet przez miejscowych członków, nie wyliczenie się z całego szeregu

sum, pobranych przez członków wydziału wykonawczego, jako sum dyspozycyjnych i organizacyjnych, dalej nieprawne naruszenie funduszu „Domu Pocztowca”, uiszczenie kaucji sądowej w kwocie 1600 zł z tego funduszu za prezesa Morawskiego w Wilnie, skazanego na więzienie za fałszerstwo przekazów i przywłaszczenie pieniędzy.

Ministerstwo udzieliło zarządowi głównemu Związku Niższych Pracowników Poczt i Telegrafów termin 3-miesięczny zwrotu wszystkich sum nieprawnie wydanych i zmiany całej gospodarki finansowej, która winna być „celową, oszczędną i zgodną z zadaniami statutowymi”.

Czytelnicy „Dziennika Bydgoskiego” przypominają sobie z pewnością nasze sprawozdania z kongresu niższych pocztowców w ubiegłym roku. Prezes Urbaniak, choć sam dobrze nie potrafił śpiewać „Pierwszej Brygady”, chciał wszystkich zagłuszyć swoim śpiewem i okrzykami na cześć Pierwszego Marszałka Polski..

Zjazd wśród różnych kruczków uchwalili przystąpienie do socjalistycznego Z. Z. Z., czyli oddał się pod patronat Moraczewskiego, obawiając się po-

łączenia z tak zwanymi sanacyjnymi urzędnikami pocztowymi, Stangrećiak. Poseł Stangrećiak w organie swoim teraz z nieukrywaną radością wspomina, że prezes okręgu warszawskiego Sko-

rupka, który na kongresie w Bydgoszczy kazał przysięgać delegatom na krzyż, że nikt nie zdradzi organizacji, okazał się najbardziej szczerym dla swoich kompanów, lubiących pieniądze związkowe, gdyż na zebraniu plenarnym okręgu warszawskiego postawił wnioski, aby na kongresie w Bydgoszczy ani słowem nie wspominać o 400 zł ofiarowanych byłemu prezesowi Sekiewiczowi za „zgubiony breloczek od zegarka...”

Tak oto rodzina sanacyjna pierze teraz swoje brudy, a członkowie rozgoryczeni wspominają dawne — lepsze czasy.

Dziesięciolecie Leningradu.

W r. b. upłynęło 10 lat od chwili, gdy dawny Piotrogród został nazwany Leningradem. Zmiana ta, skądinąd wprowadzająca zamieszanie w pojęciach geograficznych, miała jednak pewne uzasadnienie, gdyż miasto było

kolebką rewolucji proletariackiej.

Tam powstał kierowany przez Lenina rząd sowiecki, stamtąd wyszły zastępy robotników, bojowników i budowniczych nowego ustroju. W ten sposób uczczono pamięć wodza.

Dawna stolica Rosji liczyła w 1914 r. 2.165.000 mieszkańców; w okresie pierwszych lat rewolucji z powodu trudności aprowizacyjnych opustoszała do 800.000, a w 1933 r. Leningrad liczył 2.839.000 ludności.

Miasto zmieniło swój charakter: było centrum administracji państwowej stało się

miastem wybitnie przemysłowym.

Zbudowano tu szereg nowych fabryk, zrekonstruowano prawie wszystkie stare zakłady. Miasto stanowi dziś ośrodek produkcji skomplikowanych maszyn i elektrotechniki.

W okresie 10-lecia wytwórczość powiększyła się w zakresie wyrobów metalowych 25-krotnie, w elektrotechnice — 24 razy, a w produkcji chemicznej — 14-krotnie. Siła elektrowni wrosła 4-krotnie.

Jednocześnie Leningrad stał się

miastem nauki,

bowiem tam ma swoją siedzibę przeszło 200 wyższych specjalnych zakładów naukowych i instytutów doświadczalnych na czele z Wszechzwiązkową Akademią Umiejętności. W 1924 r. na wyższych uczelniach Leningradu studjowało 69.000 osób, a obecnie — 212.000.

Szeroko potraktowano w Leningradzie

budownictwo mieszkaniowe.

Ludność pracująca otrzymała milion mtr. nowej powierzchni mieszkalnej. Ilość łóżek w szpitalach powiększyła się do 24.000 (w 1924 r. było 11.000). Wogóle zdrowotność znacznie się polepszyła.

Miasto rozwija się dużym nakładem środków — głównie na krańcach i w dzielnicach fabrycznych.

— Z okazji zjazdu Polaków z zagranicy i 20-letniej rocznicy wymarszu Legionów odbędzie się w dniu 5 sierpnia br. wspaniała rewja na polu mokotowskim.

— Niemieccy urzędnicy w Kłajpedzie, których działalność była szkodliwa dla państwa litewskiego, zostali usunięci. Zwolniono 4 referentów dyrektoriatu, 4 naczelników gmin oraz kilku lekarzy powiatowych.

„Święto Morza” czyli Piłsudski między Scyllą i Charybdą.

Przeplnięcie tej cieśniny było najwspanialszym wyczynem nawigacyjnym Pana Marszałka.

Olga Wolbryk.

(59)

ZONA NAUCZYCIELA

(POWIEŚĆ).

(Ciąg dalszy).

— Ekscelecjo, książkę Yurow przysyła pani tysiąc franków i zaprasza do Lucerny... A teraz niech się pani stara zasnąć, i proszę już nie myśleć o tamtem.

Pochylił się nad jej ręką, a ona przycisnęła do piersi jego ciemną głowę.

— Fediczka... kochany... może panu potrzeba pieniędzy... Ach, proszę się nie gniewać... Myślałam... No, dobrze już, dobrze... Do jutra!

— Czego właściwie Budda chce się dowiedzieć?

Juanita de Rojas siedziała na wytartej poręczu czerwonego pluszowego fotelu w jadalni pastorstwa przy Zasiusstrasse we Fryburgu. Smukłe jej nogi w przezroczystych jedwabnych pończochach bujały w powietrzu. Wcale nie robiła wrażenia dorosłej dziewczyny i zanim się Fiodor zastanowił, wymknęło mu się nieopatrznie:

— Ależ to króciutka sukienka!

Odrzuciła głowę w tył i zaśmiała się.

— Tylko poto, by irytować tę czcigodną parę. Skonfiskowali mi moje śliczne jedwabne pyjamy. Mówią, że

„nieprzyzwoite”. Mojem zdaniem, te króciutkie sukienki są mniej przyzwoite. Co prawda, były znacznie dłuższe, ale je sama skróciłam. W nocy. Omal nie zemdleli na ten widok. Jutro ma przyjść krawcowa, by je przydłużyć. Niech przydłuży, a ja je znowu skrócę. Zobaczymy, kto zwycięży.

Fiodor Strebborn zirytowany i trochę zażenowany siedział przy krągłym stole. Znalazł się w głupiej sytuacji. Spodziewał się, że zastanie pastorstwo, rozmówi się z nimi, a potem zamieni też parę słów z dziewczyną. Tymczasem Juanita sama otworzyła na jego dzwonienie i usłyszawszy nazwisko, od razu go wprowadziła do jadalni.

— Tak... wiem już... Budda pisał mi o panu.

— Budda...?

— Tak nazywam mojego brata. On tego nie lubi — ale cóż ja winna, że łatwiej mi go nazywać tak, niż poprostu Carlo...

— Tak, wiem już, że Budda tu pana przysyła, by mu pan napisał, czego się dowie o mnie i odemnie. Od razu panu powiem: nie usłyszysz pan wiele dobrego. Ci dwoje mnie nie lubią. Znoszą moją obecność, ponieważ Budda dobrze im płaci. Już mu jednak napisałam, że może im w dalszym ciągu dawać pieniądze, ale bez mojej osoby. Budda chciał, bym się tu nauczyła gotować. Śmieszne! Proszę mi powiedzieć, jak się uczyć gotować, gdy mają tu tylko preparaty chemiczne? Nie wiem doprawdy, co on so-

bie myślał, oddając mnie do takiego domu.

Nagle oczy jej przybrały wyraz posępnej zadumy.

— Musi mu pan powiedzieć, że chcę się stąd wydostać. Że ucieknę, jeśli jeszcze dłużej miałabym tu mieszkać.

— A jakież pani ma dalsze plany po skutecznieniu tej ucieczki? — spytał Fiodor niemal rozbawiony.

— Nie mam żadnych planów... ale chcę poznać życie. Prawdziwe życie, a nie to, jakie oni chcieliby mi pokazać. Jak gdyby nie istniało nic więcej na świecie prócz ich mieszkania we Fryburgu przy Zasiusstrasse... Któregoś dnia odkryli w moim pokoju stos współczesnych powieści, które sobie kupiłam. Od tam muszę zapisywać wszystkie wydatki. Powiadam panu, że nieraz spisuję całe mi godzinami, ale nigdy rachunek się nie zgadza. Jeśli to dłużej potrwa, oszaleję...

Urwała nagle, zsunęła się z poręczy, ukryła twarz na oparciu fotelu i załkała głośno.

— Tak... oszaleję... jak moja biedna mama!

Fiodor wstał. Było mu tak strasznie przykro. Zabrzmiały mu w uszach krzyki w domu de Guanty i zrozumiał wszystko. Zrozumiał też jego, że umieszczając tu swoją przedrażnioną siostrzyczkę, spodziewał się dodatniego wpływu tego spokojnego, prozaicznego otoczenia.

Całkiem bezwiednie pogłaskała ją po jedwabistych, czarnych włosach, które

zaczesała gładziutko, uwydatniały subtelny kształt ślicznej główki.

— Brat pani ma teraz wiele przykrości — rzekł. — Nie powinna go pani obarczać nowemi...

Sam nie wiedział, co mu właściwie podyktowało te słowa. Co on wogóle wie o życiu Guanty — czy jest przyjemne, czy przykre...

Ale Juannita pochwyliła jego rękę i przytuliła ją do swego policzka mokrego od łez.

— Jak życzliwie pan o nim mówi...

I podniosła nań oczy.

Czy dlatego, że po raz pierwszy wlepiła w niego swe oczy, czy może cień jego ramienia wywoływał takie złudzenie, ale oczu takich nie widziała nigdy w życiu. Niby ciężki kwiat z czarnego aksamitu, żrenica spoczywała na lśniącem kręgu białka.

Przytuliła do jego ramienia jak bezbronnie dziecko.

— Odejdę teraz... — rzekł krótko, prawie nieuprzejmie.

— Ależ... dlaczego? Nie, pan nie odejdzie. Musi mi pan opowiedzieć coś o Buddzie. Nie widziałam go od miesięcy. Boi się przyjechać, bym go nie uprosiła, aby mnie stąd zabrał. Ach proszę, niechże pan usiądzie jeszcze na chwilę... Już pana nie będę dręczyć. Tylko mi pan musi odpowiedzieć na kilka pytań... Naprzykład: co tam słycać w „Mewie”?

— W jakiej Mewie?

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z GDYNI I WYBRZEŻA.

REPERTUAR KIN:

„**CZARODZIEJKA**“: Film o wysokich wartościach artystycznych p. t. „**Ekstaza, dramat płomiennych serc**“. Najnowsze reportaże dźwiękowe i naddatki.

„**BAJKA**“: Wielki „gwiazdor“ Douglas Fairbanks zaprasza na podróż „**W 80 minutach naokoło świata**“, w której to podróży pokaże uroczęta cuda Dalekiego Wschodu. Nadprogram: Kolorowa kreskówka, tygodnik Paramountu i dodatek PAT.

POGOTOWIA:

Miejskie Zakłady Elektryczne — tel. 29-67.
Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

NA FUNDUSZ STYPENDYJNY IM. PIERACKIEGO.

W auli szkoły morskiej odbędzie się w sobotę, 7. bm. o godz. 20 pod protektoratem małżonki p. Komisarza Rządu p. Ireny Sokółowej wielki koncert symfoniczny w którym wezmą udział: orkiestra symfoniczna pod batutą p. kpt. Dulina, oraz grono profesorów szkoły muzycznej im. Fryderyka Chopina a to pp.: J. Gorzechowska (spiew), Z. Roesner (skrzypce), S. Osmałowski (fortepian) i H. Raciniowska (akompaniament).

ZAGINIĘCIE NA MORZU.

Zaginął na trasie Hel—Gdańsk 17-letni uczeń gimnazjalny z Poznania Mieczysław Rosada, który 1 lipca wyjechał na łodzi żaglowej „Jurata” i wszelki ślad po nim zaginął. Na łodzi tej znajdowało się koło ratunkowe również z napisem „Jurata”.

WYPADEK NA KAJAKU.

Dnia 3. bm. wyjechał na kajaku żaglowym Gdańsk na Lublin, student politechniki w Caen. Kajak między Oksywiem a Babim Dołem wyrzucił się wskutek wiatru. Wypadek zauważył znajdujący się w niedalekiej odległości holownik „Johann”, który natychmiast podjechał i wyciągnął Spiro z wody.

POŻAR MIESZKANIOWY.

W mieszkaniu A. Wroneckiego przy ulicy Leśnej wybuchł pożar. Straż pożarna zjawiała się wkrótce na miejscu pożaru z autopompą i cysterną. Pożar wybuchł w kuchni obejmując na szczęście tylko sprzęt kuchenny. Szkoda w inwentarzu nie była znaczna, natomiast poparzoną została jedna osoba, której na miejscu udzielono pomocy.

CO SIĘ DZIEJE Z SAMOLOTEM „KASZUB”.

Stoimy już u progu międzynarodowych zawodów lotniczych t. zw. „Challenge’u”, mających tego roku odbyć się w Polsce, a w którym miał wziąć udział także samolot „Kaszub” ufundowany z ofiar ludu kaszubskiego.

Od listopada ub. roku rozwinięto bardzo żywą propagandę zbiorczą — gdański Aeroklub ofiarował na ten cel 6.000 zł, zaalarmowano całe społeczeństwo kaszubskie i — jak nam wiadomo — ofiary na ten cel popłynęły.

Naraz wszystko ucichło i nic więcej nie słychać co się stało z temi zbiorcami, nie wiadomo czy samolot „Kaszub” został zakupiony, czy stanie do tegorocznych zawodów lotniczych.

Zbyt dobrą opinią cieszą się władze LOPP’u abyśmy mogli przypuszczać, że fundusze te zostały zmarnowane, to też niewątpliwie, że społeczeństwo otrzyma odpowiedź na pytanie, jak stoi sprawa samolotu „Kaszub”.

Drobne wiadomości.

— Na pograniczu pod Międzychodem został zastrzelony przez strażnika niemieckiego spokojny obywatel polski Cymanek, rolnik ze Świechocina.

— W Wieluniu straż graniczna przytrzymała studenta politechniki Jakóba Dawidowicza, u którego znaleziono walizę z przemycanymi platerami oraz brzytwy pochodzenia niemieckiego.

— Nieznani sprawcy dokonali napadu na plebanję w Ścianie pod Żółkwią. Bandyci zbiegli przerażeni zaalarmowaniem ludności przez bicie w dzwony.

— W Lanckoronie otwarto dom pracy i nauki gospodarstwa wiejskiego, urządzonego staraniem komitetu organizacyjnego z posłem dr. Michałkiewiczem na czele.

— W Brześciu nad Bugiem prezydentem miasta wybrano Mariana Wójcika.

— Rząd palestyński udzielił agencji żydowskiej 500 dodatkowych pozwoleń na wjazd emigrantów do Palestyny, 200 pozwoleń udzielonych będzie żydom w Polsce, 200 żydom w Niemczech.

— Królewsko-holenderska linia lotnicza przebudowała jeden z samolotów swych dla użytku dzieci.

— W Harbinie założono polskie towarzystwo rolnicze, które osiedla bezrobotnych rolników w Mandzurji na roli.

ZMARLI:

S. p. Leon Gołaski, em. urzędnik policji w Poznaniu

S. p. Emil Eckert, em. starszy inspektor poczt w Poznaniu.

S. p. Leonard Poldziński, referendarz wojewódzkiego urzędu ubezpieczeń w Poznaniu.

S. p. Anna Krzyżanowska w Grudziądzu.

S. p. inż. Tadeusz Karwowski z Grodziska, zmarł w Poznaniu.

Jak się dyskredytuje Święto Morza.

Nie zawsze cel uświęca środki. O tem pamiętać winien główny Komitet Ligi Morskiej i Kolonjalnej i unikać nawet dla osiągnięcia pewnych korzyści dla celu szlachetnego jakim jest fundusz Obrony Morza, sposobów, które budzą niesmak i rozczarowanie.

Nie chcemy nikogo winić o złą wolę, lecz w każdym razie jest popohny i nieprzemysłany sposób, w jaki sprzedawano wszystkim uczestnikom wyjeżdżającym na Święto Młodzieży, zielonych kart żywnościowych z czterema bonami, na które oprócz najlichszego gatunku kawy z kuchni polowej i chleba, mieli uczestnicy otrzymać po cenach ulgowych za każdy kupon po cztery pomarańcze i osiem bananów.

Z marnej lury nazwanej kawą, z kotłów polowych, nikt, kto tylko miał jeszcze kilka groszy w kieszeni nie korzystał, natomiast chcąc skorzystać z bananów i pomarańczy, musiał do kuponu dopłacić różnicę ceny między towarami oclonym a nieoclonem, wobec czego nikt i z tego „dobrodziejstwa” nie chciał skorzystać, gdyż banany i pomarańcze w wolnym handlu nawet ulicznym mógł otrzymać znacznie taniej i piękniejsze niż zaofiarowane przez Komitet Ligi M. i K.

Oburzeni takim „nabijaniem w butelkę” — jak to nazwali niektórzy uczestnicy — zażądali zwrotu zapłaconych 4,50 zł za niezużyte kupony karty żywnościowej. Niestety i tu ich spotkał przykry zawód, gdyż zwrotu uiszczonoj należyłości im odmówiono.

Zapytujemy, jakby nazwać należało takie postępowanie, gdyby sobie nie pozwolił człowiek prywatny dla własnych zysków?

Zapytujemy dalej, czy koniecznym jest stosowanie takich bądź co bądź niezgodnych z zasadami etyki sposobów, choćby nawet dla uzyskania środków na szlachetne cele?

Nic więc dziwnego, że mimowoli rodzą się nawet u dobrowolnych ofiarodawców pewne sceptyczne refleksje nietylko na metody zbiórki, lecz i na sposób zużycia zebranych funduszy, co do których społeczeństwo niema żadnych wiadomości, ani możliwości kontroli.

Sceptycyzm ten a nawet pewna nieufność są też do pewnego stopnia uzasadnione dotychczasowymi metodami zbiorów i gospodarki funduszami zebranymi ze społecznej ofiarności, jak to się stało

z funduszami Komitetu Floty Narodowej, z funduszem na „Odpowiedź Treviranusowi”, z funduszem na łódź podwodną im. marsz. Piłsudskiego i in. publicznymi zbiorcami.

Sentyment do Morza Polskiego jest już tak silnie rozbudzony wśród społeczeństwa polskiego, że nie szczędzi ono nigdy ofiar, choćby z daleko idącym uszczerbkiem dla innych osobistych potrzeb, jeżeli chodzi o mocarstwowe utrwalenie się Polski nad morzem.

Morze stało się dla niego prawie świętością, to też z tem większą oględnością należy tą świętość wystawiać na ołtarz ofiarniczy, a już zupełnie niedopuszczalne są jakieś tajne misteria odprawiane za tym ołtarzem, wskutek czego znikają z niego w sposób dotychczas niewyjaśniony miliony ofiary, złożone z groszowych datków ludzi, którym nieraz groszy tych na chleb nie starczy, przez działwę szkolną, która odmawia sobie bułki na śniadanie, aby grosz ten oddać na wielki cel „ufundowania polskiej potęgi morskiej”.

Gdzie jest spełnienie tych wielkich celów, zrealizowanie tych porwijających haseł, które zdołały porwać społeczeństwo do nowego wysiłku? Gdzie jest ta odpowiedź Treviranusowi, — gdzie jest łódź podwodna im. marsz. Piłsudskiego? — gdzie są te statki floty handlowej zakupione przez Komitet Floty Narodowej?

Z TCZEWA.

Walny zjazd delegatów pomorskich kół śpiewaczych.

Tczew. W ub. niedzielę Tow. śpiewu św. Cecylii w Pelplinie obchodziło uroczystość swego 60-lecia. Na uroczystości tę przybyło 65 delegatów pomorskich kół śpiewaczych, którzy wzięli udział w walnych obradach delegatów Pomorskiego Związku Kół Śpiewaczych, które odbyły się w ub. sobotę w lokalu p. Nierzwickiego w Pelplinie.

W niedzielę rano tczewska orkiestra kolejarzy pod batutą kapelmistrza Lesińskiego odegrała podubkę, po której odbyła się w Domu Polskim generalna próba. W pochodzie udano się następnie ze sztandarami i orkiestrą na czele do kościoła farnego, gdzie ks. kanonik Lewandowski dokonał aktu poświęcenia nowe-

go sztandaru. W czasie mszy św., odprawionej przez ks. Gajkowskiego, przy akompaniamencie organów ks. prof. Dreszlera, wykonał pieńia mszalne chór św. Cecylii.

Po nabożeństwie na placu Marjackim ks. kanonik Lewandowski dokonał otwarcia zjazdu, poczem przemówienia wygłosił wiceburmistrz miasta Gniewu Pruszek, prezes związku pomorskiego Makowski oraz poseł Matłosz. Po defiladzie odbył się konkurs chórów śpiewaczych, w którym wzięło udział 12 chórów okręgu IV oraz gdańskiego.

Wynik konkursu podamy w najbliższym numerze „Dziennika Bydgoskiego”.

Jeżeli pragniecie p. arcykapłani od ołtarza ofiarnego zachować nadal kredyt u społeczeństwa dla waszych akcji zbiorczych, jeżeli chcecie podtrzymać wiarę, że grosz ofiarny nie idzie na marne bez publicznej kontroli, to musicie przyswoić sobie dwie kardynalne zasady:

1. Zbiórki muszą być rzeczywiście dobrowolne, bez obecności karoty, bez wywierania presji pośredniej czy bezpośredniej, bez operacji komercyjnych metodami mocno trącącymi „Nalewkami”.

2. Społeczeństwo musi być informowane, jak i na co zużyte zostały zebrane z ofiar społecznych fundusze.

Nie wolno udawać „greków”, kiedy padają wielokrotnie zapytania, co się stało z zebranymi na cele morskie funduszami, nie wolno otaczać się mgłą tajemniczości, lecz zdać publicznie rachunek z powierzonego grosza publicznego, a wtedy na Fundusz Obrony Morza zbierzecie nie 7 ale 17 milionów złotych. Czekamy na odpowiedź!

M. Miśtał.

Z Gdańska.

Dowódca szturmówek Prus Wschodnich i Gdańska Schoene wydał zarządzenie, na podstawie którego zakaz noszenia mundurów przez szturmowców, wydany w niektórych częściach Niemiec nie obowiązuje szturmowców na terenie wspomnianego korpusu. Schoene twierdzi w swoim zarządzeniu, że nawet przeciwnie życzy sobie, aby szturmowcy występowali jak najliczniej w swoich mundurach.

Organ narodowo-socjalistyczny „Der Danziger Vorposten” zaznacza, że sztylety honorowe, dane przez Roehma szturmowcom gdańskim, zostają obecnie wycofane i zastąpione przez sztylety służbowe. *

Macierz Szkolna zamierzała nabyć w miejscowościach Prentowo i Pruszcz na terenie wolnego miasta grunt celem wybudowania tam szkoły polskiej. W obu wypadkach zarządy gmin korzystały z prawa pierwokupu, uniemożliwiając ponowne założenie szkoły polskiej na obszarze w. m. Gdańska.

SVENSKA ORIENT LINIEN

Szybka komunikacja statkami motorowymi.

POLSKA-BLISKI WSCHÓD

Na statkach chłodnic.

Miesięcznie 3—4 statki.

Gdynia — Gdańsk — Aleksandria — Jaffa — Haifa — Bejrut — Pireus — Istanbul.

Szybkość — Sprawność — Wygoda

Ładunki — Ruch pasażerski

Po informacje prosimy zgłaszać się do Agentów:

w Gdyni

POLSKA-LEWANT
Plac Kaszubski 1, tel. 29-11
adres telegraficzny Pollewant

(12465)

w Gdańsku

BERGENSKE
Langer Markt 3, tel. 225-41
adres telegraficzny Bergenske

Ruch turystyczny dobrze się zapowiada.

Lipiec i sierpień są zazwyczaj miesiącami największego nasilenia ruchu turystycznego na wodach Bałtyku. Dotychczas tak do Gdyni jak i do sąsiednich Sopot i Gdańska zawinęło już kilka statków nawet obcych linii żeglugowych. Zapowiedzianych jest jeszcze około 18 wycieczek zagranicznych, z których pewna część zawinie również i do Gdyni. Ważną rolę odgrywają w tej turystyce istniejące dwie regularne linie, z których jedna łączy nas ze Szwecją, a druga z Anglią, których statki stale zawijają błądą do Gdyni, dostarczając pewnej liczby turystów zagranicznych.

Najwięcej oczekiwać będzie można, po mającej corok większe powodzenie linii Gdynia—Sztokholm, obsługiwanej stale przez statek „Marieholm”, którego maklerem jest znana ze swej ruchliwości firma Bergenske Baltic Transport Limited. Przywozi ona stale pewną ilość turystów szwedzkich, którzy okazują coraz większe zainteresowanie się Polską i portem gdynińskim.

Druga linia, obsługiwana przez Polską Zjednoczoną Korporację Bałtycką, utrzymuje stałą komunikację okazałym i pięknym statkiem nowoczesnym „Baltonia” między Gdynią, Gdańskiem a Londynem w

odstępach dwutygodniowych, która jeszcze przed rozpoczęciem sezonu przywiozła ponad 100 angielskich turystów do Gdyni.

Statystyka turystyki z Anglii wykazuje poważny dorobek pod tym względem, który okazuje stale tendencje dalszego rozwoju. W r. 1931 przybyło do Gdyni 154 turystów, a już w r. 1932 dzięki propagandzie i dobrem wrażliwości jakie odnieśli z tej podróży pierwsi turyści, liczba turystów wzrosła do 670, zaś w r. 1933 wskutek spadku kursu sterlingów, liczba ta spadła do 653. Rok bieżący wykazuje znów tendencję zwykłą, co przypisać należy lekkiej poprawie koniunktury gospodarczej w Anglii.

Chodziłoby teraz tylko o to, aby na miejscu zrobić wszystko, aby przy skromnych naszych możliwościach jednak gościom angielskim uprzyjemnić pobyt w ten sposób, ażeby uczynić z nich propagatorów wycieczek do Polski.

Byłoby oczywiście bardzo pożądanym, aby również i organizacja wycieczek w głąb Szwajcarii Kaszubskiej jak najpomyślniej się rozwijała. Na przeszkodzie rozwojowi tych wycieczek stoi brak odpowiedniej komunikacji, brak autostrad i auto-karów.

Rokitkach pod Tczewem Leona Szczuka z Rokitek.

Oslawiony Julian Wierycz znowu na czarnej ławie. Ostatnio na terenie północnego Pomoorza zasłynął zawodowy i nieoprawny złodziej-włamywacz 32-letni Julian Wierycz, który słynie ze swych ciągłych usiłowanych ucieczek z za murów wieziennych tuł. sądu grodzkiego. Dla odmiany Wierycz zasiadł na ławie oskarżonych przed sądem okręgowym wraz z Alfredem Steinkim i Maksymilianem Kotlewskim, których sąd okręgowy skazał za usiłowane włamanie się z więzienia sądowego: Wierycz na 5 miesięcy więzienia i 6 tygodni aresztu, Steink na 3 mies. aresztu oraz Kotlewski na 1 miesiąc aresztu.

Karambol. W ub. poniedziałek około godziny 18 na dworcu kolejowym w Tczewie samochód osobowy marki „Studebaker” nr. rej. „Ł D. 85668” prowadzony przez żyda Abrahama z m. Łodzi, wskutek wariackiej jazdy potracił niej. Lucjana Marszlera z Tczewa i wpadł na wielką lampę łukową wystawioną przed dworcem. Żelazna 6 m latarnia pod naporem samochodu złamała się i runęła na ziemię, raniąc przy tem 19-letniego ucznia Pawła Jelonka z Tczewa, który odniósł lekkie obrażenia cieleśne. Wypadku w ludziach na szczęście nie było. Cały przód samochodu został zdruzgotany. Straty są jednak znaczne.

Wisia pochłonięta nową ofiarą. Onegdaj w godzinach popołudniowych pomiędzy pierwszą a drugą główką w Wisle pod Gniewem w czasie kąpieli prawdopodobnie wskutek udaru serca utonął 18-letni uczeń kupiecki Hugon Rats syn mistrza kowalskiego z Chojnic, zatrudniony ostatnio w składzie kupca Ewalda Jankego w Gniewie. Złotki tragicznie zmarłego młodzieńca wyłowiono w kilka godzin po wypadku.

Dla Naszych Pań

Każdy dzień wolny od nauki

wykorzystać należy dla zdrowia dziecka.

(Artykuł dyskusyjny).

Szkola stosuje jako charakterystyczny czynnik wychowawczy rygor i systematyczność w pracy. Dziecko od najmłodszych lat staje się jakby robotnikiem w tej wielkiej fabryce wiedzy, gdzie każdy jego krok jest nadzorowany, gdzie nic nie dzieje się przypadkowo, dorywczo.

Jeden dzień przerwy w nauce, chociażby uzupełniony t. zw. „pomocą domową”, już do pewnego stopnia może zwichnąć równowagę, wyprowadzić dziecko „z formy”. Proszę sobie przypomnieć, ile to było kłopotu, gdy dzieciak po dłuższej, czy krótszej przerwie siedzi do szkoły. Trudności nie rodziły się jedynie z tego, że dziecko musiało „nadrobić”, dogonić wszystko to, co w tym czasie zrobiła klasa. Może jeszcze ważniejszym czynnikiem, wpływającym destrukcyjnie na dziecko był właśnie fakt odwyknięcia od systematyczności i rygoru szkolnego. Przejście od beczynnie spędzonych dni do jednolitej pracy szkolnej wpływa zawsze źle, jeśli się tego odpowiednio nie złagodzi, nie przygotuje się dziecka. Trudno wymagać i błędem byłoby żądać, aby w chwili choroby zameczało dziecko naukę, nakazywać mu ranne wstawanie, odrabianie lekcji i t. p. To wszystko winno się stosować w okresie rekonwalescencji, przychodzenia dziecka do zdrowia. W tym okresie, obejmującym kilka ostatnich dni, rodzice powinni przygotować dziecko do tego, aby ponowne zetknięcie z ujęciem w ścisłe normy życiem szkolnym nie odbiło się ujemnie na postępach w nauce.

Zwinięciem równowagi są również, chociaż w innym rodzaju, wakacje letnie. Dziecko z pod rygoru i systematycznego życia przechodzi pod opiekę rodziców na długi, dwumiesięczny okres czasu. Rola rodziców jest w tym wypadku bardzo ważna. Zie zorganizowanie wakacji napewno odpowiednio odbije się na nauce. A nie będą daleka prawdą twierdząc, że bardzo wielka ilość rodziców nie ma o tem zbyt wielkiego pojęcia. Wydaje im się, że wakacje są jedynie okresem, w którym nie potrzeba dziecka rano budzić i szykować śniadania.

Rozważając nasz temat, ustalić musimy, że

WAKACJE SA PO TO, ABY DZIECKO MOGŁO NABRAĆ FIZYCZNYCH I MORALNYCH SIŁ DO PRACY.

Zasadniczym więc zadaniem rodziców jest dać dziecku, stworzyć takie warunki, takie środowisko, gdzie znajdzie ono zdrowie. Osiągać się to winno możliwie takimi środkami, jakimi szkoła ze względu na system nauczania posługiwać się nie może.

Obecnie kryzys nie każdemu pozwala wysłać dziecko na letnisko, do obozu czy do kolonii wakacyjnych. Zresztą letnisko, oboz, kolonia nie są wyłącznie rezerwatami zdrowia. Dziecińce, place zabaw, boiska sportowe, podmiejskie lasy, brzegi rzek, plaże — oto również niewyczerpalne skarbnice.

Pani uzała się, że dzieciak „lata” całymi dniami i nigdy niema go w domu. Niech „lata”, niech swobodnie szuka słońca, upaja się świeżym powietrzem. Naturalnie, że całkowite pozbawienie go nadzoru jest niewskazane ze względu na bezpieczeństwo i ewentualne złe wpływy nieodpowiedniego otoczenia. Jednakże nadzór winien być dyskretny, niekrepujący, nie rzucający się dziecku w oczy, gdyż świadomość pilnowania go wpływa na jego naturalne, nieprzymuszone zachowanie się. Dzieci bawią się najlepiej, gdy są same.

Dla dzieci, które muszą spędzać wakacje w murach miasta, powinni rodzice organizować wycieczki. Znam kilka rodzin, które codziennie pod kolejną opieką matek, lub kogoś starszego, wysyłają dzieciaki na wycieczki, na plaże, do lasów podmiejskich, nad rzekę. Są to przeważnie wycieczki całodzienne. Wydziałam, jak wieczorem dzieciaki po powrocie jadły kolację. Spalone słońcem, zdrowe buziaki aż się trzęsły, palaszując kromkę po kromce. Takie wycieczki są tanie. Plan ich i cel powinny dzieci układać same. Jednak pamiętać należy zawsze o niepozbawianiu dziecka ciepłej strawy. Zabranie maszynki spirytusowej i imbryka do sparzenia kawy lub zgotowania herbaty nie jest rzeczą trudną. Dzieci znajdują ogromne zadowolenie, gdy gdzieś nad brzegiem rzeki, lub w lasu, na zbudowanej z kamienia kuchence pomogą coś ugotować, lub odgrzać. W końcu, o którym wspominałam, gotowano nawet zupy (krupnik, zupę z jarzyn).

Szkola na lekcji wychowania fizycznego troszczy się o zdrowie dziecka, ale na ten cel ma wyznaczone minuty, czas niezmiernie krótki. Wakacje są okresem długim, specjalnie na to przeznaczonym, jednakże rodzice powinni spełnić swe zadanie w sposób stanowczo odbiegający od metod sto-

sowanych w szkole. Błędem są jakieś gimnastyki pokojowe, wprowadzanie karności i systematyczności.

SWOBODA I JESZCZE RAZ SWOBODA, GRY, ZABAWY, WYCIEZKI, PLAŻOWANIE — OTU CO DAĆ SIĘ WINNO DZIECKU.

Każdy dzień spędzony przez dziecko w dusznym mieszkaniu jest krzywdą, wyrządzoną jego organizmowi. Mylne jest rozumowanie niektórych rodziców: „Dobre wakacje — za dobrą naukę”. Dziecko, które nie otrzymało promocji, karze się pozostawieniem w domu przez wakacje. Czy w ten sposób chce się je zachęcić do intensywnej pracy? Wątpię, aby taki system odniósł pożądane rezultaty. Kto wie, czy słabo uczące się dziecko nie potrzebuje bardziej wakacji od dziecka uczącego się dobrze?

Okres wakacyjny jest szczególnie sprzyjający porą na to, aby dziecko mogło się zająć czemś, co specjalnie lubi, a czemu ze względu na naukę i lekcje nie mogło poświęcić dużo czasu w ciągu roku szkolne-

go. Robotki, stolarstwo, zielnik, zbieranie owadów — wszystko to winno się dziecku uprzystępnić, ułatwić, ale robić to wszystko powinno na słońcu, na świeżym powietrzu. Zapędzanie dziecka do nauki, a zwłaszcza dziecka dobrze uczącego się, jest karygodnym błędem. Zniechęca je to do nauki. Odczuwa ono tę naukę jako krzywdę, wyrządzoną mu kosztem jego wolnego czasu. Nawet, gdy dziecko samo zajmie się książką, trzeba mu podsunąć jakąś zabawkę, ciekawą powieść, lub zaproponować rozrywkę, bo to jest dowód, że ono się nudzi.

Tak powinny upłynąć wakacje dziecka, a dopiero w ostatnim tygodniu można je zacząć powoli przyzwyczajać do systematyczniejszego życia, powoli wprowadzać ranne wstawanie, regularną godzinę obiadu, jednakże robić to trzeba tak, aby dziecko się nie spostrzegło, że strumień nieuregulowany złoty wakacyjnej wolności zaczyna ostrywać uregulowane brzegi, aż wreszcie wpadnie do rzeki życia szkolnego. Wówczas przeskok nie będzie gwałtowny i nie oddziaływać tak na dziecko. Nie odczuje ono nauki jako przykrego kontrastu wakacji. Na to wystarczy jeden tydzień, a reszta wakacji stać winna pod hasłem swobody i czerpania nowych sił do pracy.

Sily te zdobyte przez dziecko są rezerwatem, kapitałem zakładowym na męczący okres nauki, jaka je czeka w ciągu całego roku.

Mieczysława Jasicka.

Oszustwa matrymonjalne.

Interesująca galeria hochsztaplerów. — Naiwnym ku przestrodze.

Jeden z doświadczonych kryminalistów, zapytany, jakich oszustów uważa za najniebezpieczniejszych, oświadczył bez chwili namysłu, że za najniebezpieczniejszych wśród wszystkich oszustów uważa oszustów matrymonjalnych. Opinia ta jest niechybnie prawdziwa, skoro kierownictwo jednej z wielkich radiostacji zagranicznych uważało za wskazane nadać kilka odczytów, ostrzegających szerokie warstwy ludności przed oszustwami matrymonjalnymi i informujących o metodach „pracy” tej kategorii oszustów.

Każdy oszust matrymonjalny jest doskonałym aktorem. Niektórzy z nich posiadają wybitny talent aktorski. Upatrzonej ofierze przedstawiają się zawsze pod maską jak najdokładniej odpowiadającą jej upodobaniom, skłonnościom i pragnieniom. Dzięki temu z reguły bardzo szybko zdobywają sobie sympatię i zaufanie ofiary. Przy pomocy różnych zręcznych manewrów, przy użyciu fałszywych dokumentów, zgrabnie podsuniętych fałszywych informacji, potrafią szybko pogłębić to zaufanie. Próżność i łatwowierność kobiet jest bezgraniczna, a oszust matrymonjalny jest zawsze znakomitym psychologiem i potrafi po mistrzowsku grać na tych właściwościach duszy kobiecej.

Po krótkiej znajomości odbywają się zaręczyny, mówi się o meblach, mieszkaniu — jednym słowem wszystko jest w największym porządku, tak jak wyobraża to sobie i jak pragnie tego prawie każda kobieta.

W tem stadium następuje tragedia. Pewnego dnia „narzeczony” jest zaferowany i zamiatany. Na pytania narzeczonej daje odpowiedzi wymijające, jakby chciał ukryć przed nią swoje troski. Ta oczywiście tem usilniej pragnie poznać przyczynę braku humoru. Po długich naleganiach on decyduje się wyznać „prawdę”. Chodzi o pieniądze — o „głupich kilka tysięcy”, albo o „głupich kilkaset złotych” — zależnie od środowiska i finansowych możliwości „narzeczonej”. Suma ta potrzebna jest mu na kilka dni. Ma do zapłacenia jakiś nieprzyjemny dług, a spodziewanych pieniędzy nie otrzymał na termin. Albo narzeczona będzie na wielką stratę, jeżeli nie wpłaci tej sumy do jakiegoś interesu, w którym jest zaangażowany i z którego spodziewa się dużego zysku.

Gdy otrzyma pieniądze, a to prawie zawsze się zdarza — znika i pozostawia swoją ofiarę, ograbioną z oszczędności — nieraz z całego majątku. Conajmniej 50 procent wszystkich samobójstw kobiecych zapisać należy na karb oszustów matrymonjalnych.

Ofiary oszustów matrymonjalnych rekrutują się z pośród kobiet biednych i bogatych, z pośród wykształconych i inteligentnych, nieraz z tytułami naukowymi, jak i z pośród kobiet z ludu bez żadnego wykształcenia. Są między nimi młode i niedoświadczone — są także kobiety starsze, bogate w doświadczenie życiowe i szczerzące się znajomością ludzi.

Sześdziesiąt procent z pośród oszustów matrymonjalnych, to nalogowcy, którzy nierzadko, inscenizują drugie. W albumach przestępców do najczęściej reprezentowanych należą fotografie tej kategorii zawodowych przestępców.

wszystkich częściach świata i któremu do wiadomości, iż oszustwa swoje popelniał pod okolo dwustu przybranymi nazwiskami. Obecnie odsiadyuje karę kilkuletniego więzienia w śladnym więzieniu nowojorskiem „Sing-Sing”.

Album zawodowych oszustów matrymonjalnych berlińskiej policji śledczej obejmuje sześć tysięcy fotografii przestępców międzynarodowych, operujących we wszystkich krajach Europy, a nawet w Ameryce. Każdy z nich ma swoje specjalne sposoby wynajdywania i usidlania ofiar, po których poznaje się ich „robotę”.

W większych miastach niema ani jednego dnia, by nie wpłynęło conajmniej jedno albo dwa doniesienia o popełnionym oszustwie matrymonjalnym — a przytem wiadomo z praktyk, że conajmniej połowa pomniejszych tego rodzaju oszustów nie została zgłoszona pod wpływem wstydu lub obawy przed skandalem.

Pewien warszawski oszust matrymonjalny grasował przez dłuższy czas bezkarnie po różnych krajach europejskich, gdyż trudno było go zidentyfikować, ponieważ kontrakty ślubne w urzędach stanu cywilnego podpisywał własnym wiecznym piórem, napełnionym atramentem samoznakiującym, skłującym czego, po kilku dniach nie pozostawiał żadną ślad z jego podpisu.

W końcu warto jeszcze zaznaczyć, jako rzecz wielce charakterystyczną, że większość oszustów matrymonjalnych stanowią mężczyźni, dalecy od ideału piękności męskiej. Są to przeważnie ludzie niepokojącego wzrostu o rysach brzydkich i niczem się nie wyróżniający.

Amerykanki to największe kokietki.

Jeżeli wierzyć statystyce, największymi kokietkami i najbardziej lekkomyślnymi kobietami na świecie są Amerykanki.

Następne miejsce zajmują Francuzki, potem dopiero idą Włoszki, Angielki, Hiszpanki, Japonki... Ostatnie miejsce zajmują Niemki i Holenderki.

Metoda określenia jest bardzo prosta: ustala się ilość produktów kosmetycznych, jaką przeciętnie zużywa w ciągu roku kobieta każdej narodowości.

Z miast pod tym względem pierwsze miejsce zajmują — Paryż i Chicago... Ciekawe, że kosmetyka jest jedną z nielicznych dziedzin, stosunkowo mało dotkniętych przez kryzys. Puder sprzedaje się w tej samej ilości co przed 10 laty. Żadne „światowe konjunktury ekonomiczne” nie są w stanie powstrzymać dążenia kobiet, by być piękniejszymi, niż stworzyła je natura.

Moda na plaży.

Lato tegoroczne wobec nowych kierunków mody, daje na plaży obraz znacznie weselejszy i barwniejszy. Kobieta na plaży bowiem nie ubiera się według pewnego schematu lub uniformu, lecz wobec bogactwa tegorocznego stroju kąpielowego, według własnego fasonu, który ją „straci”. Moda pozbyła się wszelkiego rodzaju snobizmu w tej dziedzinie tak, że znikają powoli wszelkie pyzamy plażowe, tak bardzo modne w latach ubiegłych. Dziś obowiązują na plaży raczej — sukienki plażowe, miłsze i przyjemniejsze dla oka, jak wykazuje nasza rytmika. Kobiety w ten sposób stają się znowu kobietami, chociażby na

plaży, co ogół mężczyzn powita prawdopodobnie z zadowoleniem. I kobieta staje się znowu prawdziwą córą Ewy, przyczem rozwinąć może z powodzeniem wielką kokieteryję.

Tak samo prawdziwa „rewolucja” co do materiałów: obok wełny trykotowej dominują lekki taft oraz jedwab sztuczny. Należy tylko życzyć, żeby kochane słońce świeciło nam tak samo pięknie jak w pierwszym okresie wiosny i abyśmy mogli na plaży radować się piękną symfonią barw, jaka daje tegoroczna moda w dziedzinie strojów kąpielowych.

Amerykańska zemsta.

Figura rywala w panopticum.

W Nowym Jorku zakończył się po 2-letnim trwaniu proces rozwodowy na niecodziennym tle. Poprzedziły go dwa procesy: o uszkodzenie cudzej własności i o obrazę czci. Poszkodowany mąż, mister Randolph, nietylko stracił żonę, ale musiał jeszcze przed kilku miesiącami zapłacić za naruszenie honoru 1200 dolarów szczęśliwemu rywalowi, który teraz stanie z jego żoną na ślubnym kobiercu. Główną rolę odegrała w tej całej aferze lalka woskowa.

Mister Randolph odbył przed kilku laty podróż do Europy i zatrzymał się na pewien czas w Paryżu. Wśród innych osobliwości stolicy francuskiej zwiedził także Muzeum Gravin. Jest to jeden z najciekawszych w Europie gabinetów, w którym znajdują się figury woskowe osobistości historycznych od Juliusza Cezara, do Brianda, wszystkich wybitnych uczonych, artystów, głośnych sportowców i bandytów. Amerykanin postanowił ze względów finansowych założyć podobne panopticum w Saint Louis.

W trzy miesiące po powrocie Randolpha do ojczyzny, plan został zrealizowany. Interes szedł tak dobrze, że pomysł mógł uchodzić za wyjątkowo szczęśliwy. Ale Randolph przywiózł z Paryża nie tylko ideę handlową, lecz także żonę. Był kochany i wolny, nie namyślał się więc długo. Małżeństwo okazało się mniej szczęśliwe. Prostu pani Randolph poznała w Saint Louis pewnego Francuza i poczuwszy skłonność do niego, pewnego dnia porzuciła męża i przeniosła się do mieszkania swojego rodaka.

Amerikanin wymyślił prawdziwie amerykańską zemstę. Kazał ulepić figurę naksztal i podobieństwo rywala i ustawił ją w grupie zbrodniarzy, pomiędzy dwoma masowymi mordercami, którzy zginęli na krześle elektrycznym. Napis pod nowym nabytkiem muzeum brzmiał krótko i węzłowato: „Jeden z największych zbrodniarzy nowych czasów“. Całe miasto dowiedziało się w mig o aferze miłosnej niewiernej żony.

Uwieczniony bohater romansu, usłyszawszy o „zaszczycie“ jaki go spotkał, wynajął za sówitą zapłatą dwu bezrobotnych i polecił im zniszczyć swoją podobiznę. — Spełnili oni gorliwie jego

połecenie, rozbijając w kawałki nietylko figurę, przedstawiającą Francuza, ale także figury obu morderców. Policja zamknęła ich w areszcie, a tam wyspiewali oni, kto ich posłał.

Randolph zaskarżył zaraz Francuza o odszkodowanie w kwocie 200 dolarów, Francuz zaś jego o obrazę czci, uważając za dyshonor ustawienie swej pod-

bizny wśród notorycznych zbrodniarzy. Amerykaninowi przyznano 170 dolarów za potłuczone figury. Francuzowi zaś 1.200 dolarów za naruszony honor. — Niewierna żona, która odjechała w międzyczasie do Paryża, przeuosiła się potem do Nowego Jorku, została teraz na lodzie, bo mąż się z nią rozwiódł, a kochanek jej nie chce.

Największy dziwak Szkocji.

Nie znośił kobiet, tytoniu i alkoholu.

Niedawno zmarł w dobrach swych Bracklehurst, w hrabstwie Dumfriesshire, przeżywszy 69 lat, „król szkockich koniarzy“, James Jardina Patterson, słynny ze swych dziwactw i nazwany z tego powodu „największym oryginałem Szkocji“.

Na utrzymanie swej wzorowej stajni Pattersonłożył sumy ogromne, a choć podczas wojny boerskiej, służąc jako ochotnik w wojsku angielskim, był ciężko ranny i stracił rękę, to jednak do końca życia sam czuwał nad swym gospodarstwem, przyczem nawet przy najcięższych mrozach nie nosił nigdy płaszcza. Nienawidził też tytoniu i alkoholu.

Do końca też życia pozostał beznym i do tego stopnia nie znośił obsługi kobiecej, że całą służbę w jego majątku stanowili wyłącznie mężczyźni i to tylko urodzeni, tak jak on, w 1865 r., a przytem bruneci i nie noszący zarostu. Służba ta, do ostatniego chłopca stajennego, musiała codziennie siadać z nim do stołu, co niektórych doprowadzało do rozpaczki, gdyż codziennie głównem

daniem obiadowym musiała być koniecznie baranina.

Ale w każdym razie opłacił się służbie oryginała ten przymus, w pozostawionym bowiem testamentie, zapisał każdemu ze swej służby po 2.000 funtów szterlińskich, nie pozostawiając natomiast ani pensa swym krewnym.

W testamencie oryginał żądał także, aby był pochowany razem z ulubioną swą wylicia, która miała być po jego śmierci otruta przez weterynarza, na założonym przez siebie poza swym domem cmentarzu dla swych psów myśliwskich i koni.

Ale nie stało się zadość temu dziwaczemu życzeniu oryginała. Tylko jego wylicie pochowano na owym psio-końskim cmentarzu, zwłoki zaś Pattersona złożono w grobowcu rodzinnym.

Opowiadają wreszcie, że w chwili zgonu „największego oryginała Szkocji“ stanęły wszystkie zegary w jego dworze.

To byłoby najoryginalniejsze, gdyby nie zakrawało już na bajkę.

Suknię balową zrobiła sobie z „celu lotniczego“.

Młoda panna J. Adamska, zam. w Podgórzu, lubi ogromnie stroić się w jedwabne suknie. Ponieważ nie ma ich za co kupić, więc wypatrzyła codziennie krążące nad poligonem wojskowym samoloty, do których przyczepione są t. zw. „cele lotnicze“, wykonane w formie rękawa z materiału jedwabnego. Gdy taki „cel“ kula armatnia urwie, opada on na poligon. Wtedy panna Jadzia Adamska spieszy tam i zabie-

ra sobie ów cenny materiał wartości 160 zł, z którego potem robi sobie suknię balową. — Nadermiera wojskowa również pilnie obserwuje poligon i zauważyła, że owe „cele lotnicze“ przywłaszcza sobie panna Adamska. Pewnego razu już za przywłaszczenie sobie 5 takich „celów“ otrzymała 5 dni aresztu. Tym razem jednak sąd grodzki w Toruniu za podobne przestępstwo skazał ją na 2 tygodnie aresztu.

Nieszczęsny odcinek szosy pod Laskowicami.

Dwa katastrofalne zderzenia. — Jedna osoba poniosła śmierć.

Na szosie, wiodącej ze Świecia do Laskowic zdarzyły się w ostatnich dniach dwa poważne nieszczęśliwe wypadki i to zawsze na miejscu, gdzie odnoga szosy zbacza do majątności Skarszewo.

I tak w ubiegłą sobotę około godziny 17,30 najechał samochód osobowy z Młynów Przechowskich na wóz drabiasy, przewożący meble dojarza do majątności Bedlenki. Poza zdruzgotaniem kilku szaf, połamaniem drabnika, należącego do właściciela Bedlenek p. radcy Bronisława Murawskiego, obeszło się bez ofiar w ludziach.

W następny poniedziałek, 2 lipca około godziny 10 wieczorem na tem samym miejscu wydarzyła się gorsza katastrofa. Otóż z odpustu chełmińskiego wracała powózka rolnika p. Bunika z Brzezin, wioząca poza właścicielem dwie kobiety. O tylne lewe koło wozu zawadził motocyklista. Motocykl został odrzucony w bok na lewo o drzewo. Skutki tego

wypadku były straszne. Sam motocyklista P. Frost z Drzycimia wyleciał na 4 m z motocyklu, młoda jego żona na 7 m, a brat żony Edmund Otlewski na 10 m od motocyklu. Motocykl został zdruzgotany, a na szosie leżały trzy jęczące ofiary.

Niespodzianie nadjechał za jakieś 10 minut samochód osobowy z Bedlenek. Na widok ofiar, leżących na szosie, samochód zatrzymał się, pozostawił chwilowo na miejscu osoby nim jadące i zabrał ciężko raną p. Frostową wraz z jej młodocianym bratkiem do szpitala powiatowego w Świeciu. W drodze powrotnej samochód zabrał dwóch przodowników posterunku policji, którzy na miejscu zbadali wypadek i postarali się o przewiezienie leżącego jeszcze motocyklisty p. Frosta do szpitala.

Mimo zastrzyków i pomocy lekarskiej ciężko poturbowana p. Frostowa zmarła w szpitalu w Świeciu we wtorek o godz. 4 rano.

Echa strasznego morderstwa w powiecie świeckim.

Świecie. W związku z naszą wiadomością o morderstwie małżonków Matysiaków w Kwiatkach pod Osiem podajemy jeszcze kilka szczegółów:

Małżonkowie zostali zamordowani podczas snu, gdyż znaleziono ich w łóżkach z roztrzaskanymi głowami. Morderca posługiwał się siekierą i młotem jako narzędziem zbrodni. Zwyrodnialec po wykonaniu zbrodnicygo czynu w celu zatarcia śladów podpalił łóżko w mieszkaniu, na którym spoczywały zwłoki Matysiakowej, poczem zamknął mieszkanie od zewnątrz, zbiegł w niewiadomym kierunku.

Pożar zauważyła sużaca i doniosła o tem właścicielowi posiadłości p. Ohnemu, który podjął akcję ratunkową. Dzięki natchmiastowej akcji ratunkowej pożar nie zdołał się rozwinąć. Jedyne zwłoki zamordowanej kobiety zostały częściowo spalone. Morderstwo zostało najprawdopodobniej dokonane w celach rabunkowych. Matysiakowie bowiem byli znani jako ludzie oszczędni i posiadający nieco grosza.

Władze śledcze prowadzą nadal energiczne dochodzenia.

Syn żydów poznańskich milionerem w Ameryce.

Nowy Jork. (PAT) 64-letni milioner Bernard Baruch, którego olbrzymie wpływy znane były za czasów prezydentury Wilsona, a który i dziś nie jest pozbawiony tych wpływów w Waszyngtonie, zwołał przedstawicieli prasy do swego biura nowojorskiego i oświadczył im, że wycofuje się z życia publicznego i interesów i zamierza poświęcić się wyłącznie pracy literackiej, a przede wszystkim pisaniu swych pamiętników.

Baruch, którego rodzice przybyli z Wielkopolski, a który urodził się w stanie Południowej Karoliny, zrobił swą olbrzymią fortunę na spekulacjach giełdowych, do czego zresztą publicznie się przyznał.

Baruch wyjeżdża w pierwszych dniach lipca na kurację do Vichy, poczem powraca do Ameryki już w roli pisarza.

Polska krew.

W Fezie rozegrał się krwawy dramat. Porucznik 14 pułku tyraljerów algierskich, Polak Chamski, wszedłszy z rewolwerem w rękę do willi swego przełożonego kpt. de Lompuy, strzelił kilkakrotnie do pani Lompuy, a następnie do jej małżonka. Oddawszy 5 strzałów, szóstym, wymierzonym w usta, por. Chamski pozbawił się życia. Pani Lompuy zmarła w dwie godziny po wypadku, stan zaś kpt. Lompuy jest beznadziejny.

Jak przypuszczają, dramat rozegrał się na tle miłosnym.

Trzy pożary na Pomorzu.

Zbrodnicze podpalenie z chęci zysku. — Spłonęły dwie zagrody wskutek wadliwości kominów.

W zagrodzie rolnika Wojciecha Kłosowskiego w Janowie (pow. działowski) powstał pożar, który zniszczył stodołę i chlew wraz z martwym inwentarzem, a ponadto spaliło się: 9 krów, 2 cielęta, 25 kur i 25 gęsi, ogólnej wartości około 6.500 zł. Spalone mienie było ubezpieczone na 7.425 zł w Tow. Ubezpiec. „Port“. Ponieważ istnieje podejrzenie zbrodnicygo podpalenia z chęci zysku asekuracyjnego, policja prowadzi dalsze dochodzenia.

Z powodu wadliwości kominów spłonęły zagrody rolnicze Józefa Kolodziejskiego w Adamowie (pow. Brodnica) i Franciszka Nierzwickiego w Lubichowie (pow. Starogard). Obaj rolnicy ponieśli poważne straty, które częściowo pokryje ubezpieczenie.

Rozszalały żywioł zniszczył znowu większy warsztat rolny w pow. świeckim.

Świecie. We wsi Niemieckie Łąki pod Świekatowem wybuchł o północy pożar w zabudowaniach gospodarczych na posiadłości 160-morgowej rolnika Fryderyka Schülkego. Pastwą płomieni padły stodoła, chlew i stajnia. Wraz z budynkami spaliły się 2 konie, 10 sztuk bydła, 11 świń, kilka owiec, cały drób i ponadto cały martwy inwentarz, jak maszyny rolnicze, zapasy paszy itd.

Zniszczone mienie było ubezpieczone, lecz szkody przewyższają znacznie sumę ubezpieczeniową.

Pożar powstał w chwili, gdy wszyscy domownicy byli pożągnięci w głębokim śnie. Z trudem tylko uratowali życie i to dzięki temu, że dom mieszkalny jest maszynowy i pod twardym dachem, gdy tymczasem reszta budynków była pod słomą. Ponadto gospodarstwo Sch. jest położone na wybudowaniu, w znacznej odległości od wsi, co znacznie wpłynęło na opóźnienie akcji ratowniczej. Przyczyna powstania pożaru jest nieznana.

Kolonja akademicka nad morzem w Tupadłach.

Nad pełnem morzem w Tupadłach, w niewielkiej odległości od Rozewia i Jastrzębiej Góry, Bratnia Pomoc U. P. prowadzi kolonję sportowo-wypoczynkową. Sezon trwa od 1-go lipca do 31 sierpnia 1934 r. Kolonja posiada budynek ze światłem elektrycznym, moqący pomieścić około 100 osób, własne place sportowe, kort tenisowy i ogród. Budynek znajduje się w odległości 800 m od brzegu morza. Koszta pobytu (mieszkanie i utrzymanie, posiłki 4 razy na dzień) wynoszą 3 zł dla członków Br. Pom., dla studentów nieczłonków 3,50 zł. Dojazd do kolonji: koleją do Wielkiej Wsi-Halterowa z tamąd autobusem. Zgłoszenia przyjmuje kierownictwo Kolonji Akademickiej w Tupadłach, poczta Łebcz, pow. Morski.

Zakąski z automatu były za duże.

Smakosz „kanapek“ przegrał zakład, ale wygrał proces.

Nadzwyczajny proces toczył się w sadzie budapeszteńskim. Prawowali się dwaj przyjaciele, z których jeden oskarżał drugiego o oszustwo. Na ławie oskarżonych zasiadł ponadto właściciel baru — automatu. Rzecz cała miała się następująco:

Do baru automatu wstąpił dwaj koledzy, aby wypić parę większych i przegrzyć cośkolwiek. Jeden z nich zauważył, że skibki, czyli t. zw. kanapki są niebywale małe.

— Takie małe skibki po 20 groszy mógłbym jeść bez przerwy przez całą godzinę i nie zmęczylbym się — powiedział.

Między przyjaciółmi doszło do zakładu. Umówili się, że następnego dnia w tym samym bufecie odbędzie się próba. Jeden z nich miał jeść w ciągu godziny bez przerwy skibki wysuwane przez automat po wrzuceniu 20 groszy. Jeśli przestąłby jeść wcześniej, przed upływem godziny, w takim razie zakład przegrał. Kto przegrał, ten płacił za wszystkie zjedzone skibki i oprócz tego gotówką 500 penso.

O godzinie oznaczonej zeszli się obaj koledzy w barze — automacie. Zaczęło się wnet pozeranie skibek. Ale, o dziwo! Już pierwsza skibka była co najmniej trzykrotnie większa, niż poprzedniego dnia. Duże kawały razowe obłożone suto mięsiwem i serami. Każda następna skibka była taka sama. W tych warunkach jedzący oczywiście przegrał zakład, przestał bowiem jeść już po 35 minutach. Uznał swoją przegraną, chociaż rozpiekał go zjedzone skibki i równocześnie wskieklą złość. W tym momencie ukazał się z poza bufetu jego właściciel i z uśmiechem zapytał:

— No, jak tam? Skibki są małe u mnie?

To odezwanie się bufeciarza wystarczyło, aby wyjaśnić sytuację. Oczywiście był on w znowie z jednym z kolegów. Wystrychnięty na dudka bez słowa opuścił bar i już w dzień później wniósł skargę do sądu.

Sędzia wydał wyrok salomonowy: uznał za zwycięzcę w zakładzie oskarżyciela, ponieważ świadkowie stwierdzili, że wszystkie skibki były wyjątkowo trzykrotnie większe od normalnych. Podstępnego kolegę skazał sędzia na 300 penso kary pieniężnej za oszustwo, a bufeciarzowi zalecił, by zawsze dawał duże porcje.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 5 lipca 1934 roku.

KALENDARZYK

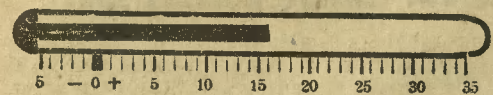
Dziś: Antoniego Marji Zach.
Jutro: Lucji m., Izajasza pr.
Wschód słońca o godzinie 3.43.
Zachód słońca o godzinie 20.25.

Stan pogody

Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z możliwością przelotnych deszczów. Chłodno. W dzielnicach północnych dość silny, pozatem umiarkowany wiatr północno-zachodni i zachodni.

Termometr wskazywał dziś rano

MUZEUM MIEJSKIE otwarte codziennie od 9—16, w niedziele i święta od 11—14. — Obecnie w Muzeum wystawa religijna Grupy Artystów Wielkopolskich „Plastyka”.

DYŻURY NOCNE APTEK

2. VII — 8. VII.
Apteka Pod Niedźwiedziem.
Apteka Pod Koroną.

Wypożyczalnia książek „LEKTURA” przy ul. Gdańskiej 54, wypożycza książki na prowincję, jak również i dla wyjeżdżających na wywczasły letnie.

Egzamin dojrzałości w Państw. Seminarjum Nauczycielskim Męskim złożyli: Andrzejewski Józef, Arndt Aleksy, Brzęczkowski Bernard, Buczkowski Konrad, Darnowski Bernard, Ganowicz Wiktor, Gierszewski Marian, Góralewski Wiktor, Gorlicki Paweł, Graczkowski Stefan, Janiszewski Leon, Jaworski Bolesław, Juszcak Władysław, Kaczmarek Kazimierz, Kluczek Franciszek, Kopczyński Kazimierz, Kopczyński Paweł, Koszucki Bernard, Losik Michał, Marut Bolesław, Pawłowski Marian, Pilarczyński Jan, Radacki Antoni, Radke Jan, Reinko Hieronim, Siuchniński Jan, Suchomski Leon, Stręk Marjan, Strzyżewski Edward, Tytkowski Zdzisław, Wierchosławski Bronisław, Wojtanowski Stanisław, Zamiar Bogdan, Ziemkiewicz Mieczysław, Zych Tertuljan.

Liceum Handlowe koedukacyjne Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy (ul. Król. Jadwigi 25) przyjmuje zapisy na nowy rok szkolny codziennie od godz. 10—12.

Dzieci polskie z powiatu Złotowskięgo, w liczbie 86, przejeżdżały wczoraj przez Bydgoszcz, udając się na kolonie wakacyjne do Krasnegostawu (w Lubelszczyźnie). Na dworcu bydgoskim zaopiekowali się dziećmi pp. insp. Klimesz i Chmielewski.

Wyjaśnienie. W związku z naszą notatką w numerze wczorajszym o handlarzu, który sztyłem ugodził w nogę bezrobotnego donosi nam p. Henryk Pieczewski, że został napadnięty przez kilku osobników i że działał tylko w obronie koniecznej.

W niedzielę wszyscy do Jachic. Tow. Obywateli i Miłośników Jachic urządza w niedzielę, 8 lipca o godz. 15 w ogrodzie p. Orczykowskiego (pod lasem) ulica Saperów 75 koncert zespołu orkiestralnego instrumentów serbskich Kolejowego Przystosowania Wojskowego Bydgoszcz w liczbie 16 osób. Po koncercie zabawa taneczna. W razie niepogody koncert w sali.

L. O. P. P. na „Challenge”.

Wielka tegoroczna impreza lotnictwa turystycznego t. zw. „Challenge” (czytaj: czelendź) zbliża się.

Z okręgu wojewódzkiego poznańskiego L. O. P. P. zostanie zakupiony jeden samolot, który stanie do walki o utrzymanie nagrody zdobytej przez sp. kpt. Żwirke i inż. Wigurę.

Ambicją każdego Polaka winno być zwycięstwo naszego lotnictwa w tegorocznym Challenge'u.

Składajcie ofiary na zasilenie funduszu „Challenge'owego” na konto obwodu miejskiego L. O. P. P. w K. K. O. miasta Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 4.

Śpieszcie wszyscy na „Kiermasz harcerski”.

Kto urządza: 8 druż. harcerska im. Wł. Jagiełły. Gdzie? U „Patzera”. Kiedy? W niedzielę, 8 bm. Nikt nie wąpi na chwilę, że, jak zwykle u harcerzy, zabawimy się świetnie. A więc spotkamy się wszyscy w niedzielę u Patzera o godz. 15-ej.

Pozegnanie starosty dr. Józefa Nowaka.

Wiść o przeniesieniu dotychczasowego starosty bydgoskiego dra Józefa Nowaka do Warszawy wywołała u tych wszystkich, którzy mieli możność z nim się bliżej zetknąć, szczyry żal. Choć stosunkowo krótki czas przebywał na tutejszym terenie, to jednak dzięki swej pozytywnej pracy, serca prawdziwego Polaka i katolika, zdołał sobie zjednać wszystkich tych, którzy dobro ogółu a temsamem dobro państwa stawiają na pierwszym miejscu. Ażeby dać wyraz głębokiego podziękowania za jego twórczą pracę, zebrali się na uroczystości pożegnalnej w sali hotelu „Pod Orłem” przedstawiciele miast w powiecie, wójtowie, urzędnicy, starostwa, wydziału powiatowego i Powiatowej Kasy Oszczędności oraz grono obywateli.

Przemawiali: wicestarosta Czubiński — w imieniu wszystkich urzędników, gen. Thommée — w imieniu 15 dywizji, komisarz Kołaciński w imieniu policji

państwowej, ks. Hamerski — jako członek wydziału powiatowego, dyr. Radziwiński w imieniu ziemian i kółek rolniczych, wójt Kiestrzyn — w imieniu wszystkich wójtów, radca Regamé — w imieniu Stowarzyszeń Techników, ks. Łączkowski — w imieniu parafjan nowobudującego się kościoła w Brzozie oraz burmistrz Wawrzyniak z Fordonu — w imieniu wszystkich burmistrzów powiatu.

Z przemówień tych wynikało, jak wielką sympatją i poważaniem cieszył się starosta Nowak.

Wymieniono tutaj jego zasługi około rozwoju powiatu, a mianowicie: motoryzacji kolejki powiatowej, przebudowy szpitala powiatowego, budowy kościoła parafjalnego w Brzozie i projektu elektryfikacji powiatu bydgoskiego.

Wzruszony do łez, starosta Nowak podziękował wszystkim obecnym za okazaną współpracę i życzliwość.

Pobyt w uzdrowisku i na letnisku — uprzyjemniają ciekawe dzienniki i czasopisma

Granaty w rekwizytorni teatru.

Niezwykłe odkrycie podczas robienia porządków.

Podczas przeprowadzenia gruntownego remontu w gmachu Teatru Miejskiego znaleziono w rekwizytorni dwa ręczne granaty jawkowe, które najprawdopodobniej podrzucone zostały dopiero niedawno, a w każdym bądź razie po zamknięciu sezonu tea-

tralnego. Powiadomione natychmiast władze policyjne przeprowadzają energiczne dochodzenia. W śledztwie biorą również udział władze wojskowe, które przeprowadzają badania rodzaju i systemu podrzuconych granatów.

Katastrofa samochodowa pod Kościerzyną.

Cztery osoby ciężko ranne.

Na szosie Kościerzyna—Gdańsk wydarzył się okropny wypadek samochodowy, który pociągnął za sobą ciężkie obrażenia 4 osób, jadących autem. W odległości około 5 km od Kościerzyny, samochód osobowy firmy Grabański z Czerska wpadł wskutek defektu kierownicy na przydrożne drzewo i rozbił się doszczętnie. Samochodem kierował szofer Jan Ossowski z Czerska. Ciężkie

obrażenia odnieśli w wypadku państwo Kaszubowscy z Czerska, przemysłowiec Jan Grabański z Czerska i szofer Jan Ossowski. W stanie beznadziejnym przewieziono Kaszubowskiego i jego żonę do szpitala w Gdańsku.

Do szpitala w Czersku przewieziono przemysłowca Grabańskiego i szofera Ossowskiego.

Powinęła im się noga.

Na gorącym uczynku kradzieży na strychu domu przy ul. Gdańskiej 30 przytrzymał wczoraj wieczorem dwóch młodych osobników, którymi okazali się robotnik Ignacy Sieradzki (Glinki 37) i robotnik Stefan Bujarski (Ugory 19). Złodziejów doprowadzono pod eskortą policji do aresztu policyjnego.

Żelazną miotłą policja oczyszcza miasto z mętów.

Policja bydgoska, która ostatnio z niezwykłą energią tępi wszelkiego rodzaju męty społeczne na terenie Bydgoszczy, przytrzymała niej. Aleksandra Grundkowskiego, 20-letniego młodzieńca, bez stałego miejsca zamieszkania, który na widok zbliżających się w jego kierunku policjantów usiłował zbiec. Podczas zarządzonej rewizji osobistej znaleziono przy aresztowanym kilka lampek kieszonkowych, które niewątpliwie pochodzą z kradzieży. Przytrzymał osobnik zachowywał się bardzo dziwnie, zmieniając aż trzykrotnie swoje nazwisko i podając coraz to inne miejsce zamieszkania. Aż do czasu zakończenia śledztwa „obiecujący” młodzieniaszek posiedzi w areszcie.

Manifestacyjny pogrzeb tragicznie zmarłej pani

Z domu żałoby przy ul. Jagiellońskiej 25 odbył się w wczorajszą środę w godzinach popołudniowych pogrzeb ofiary tragicznej przejażdżki kajakowej na Brdzie w Oplawcu, s. p. Zosi Bachorzanki. Pomimo, że w prasie podano mylnie informację, jakoby pogrzeb odbył się w kaplicy nowofarnego cmentarza, zgromadzili się przed domem żałoby niezliczone tłumy publiczności, by oddać zmarłej dziewczynie ostatnią posługę. Na czele pogrzebowego pochodu w zwartych szeregach ustawili się Towarzystwo Uczniów Kupieckich oraz wychowankowie Szkoły Doksztalującej Kupieckiej z dyr. Witkiem oraz profesorem Pszczółkowskim i Golcem na czele. Dalej ustawili się organizacje żywego Różańca, chór Farny, Tow. SMP. i tłumy publiczności.

Ze świata stalowych bicepsów.

Sztekker znów na ringu.

CYKLOP SZYMKOWSKI ZASTĄPIŁ LESKINOWITSCHA W WALCE ZE SZTEKKEREM. — OBUZRENIE WIDOWNI NA METODY CYKLOPA. — NIELSEN BY WIĘCEJ STRASZYĆ PRZECIWNIKÓW WŁOŻYŁ CZERWONE SPODNI. — SZTEKKER ZŁOŻYŁ KAUCJĘ PIENIĘŻNĄ JAKO GWARANCJĘ, ŻE STANIE DZIŚ DO WALKI DECYDUJĄCEJ Z NIELSEM.

Wczoraj po jednodniowej nieobecności znów ukazał się Sztekker, któremu tłumnie zebrana publiczność zgotowała niezwykłą owację. Sztekker przeprosił publiczność za onegdajszą zawód, twierdząc, iż nagły wyjazd był spowodowany telegraficznym wezwaniem; twierdzenie złych ludzi, iż stchórzył przed Nielsenem, jest więc nieprawdą. Do walki z Nielsenem stanie w dniu dzisiejszym, na dowód czego złożył kaucję, która w przeciwnym razie przepadnie na korzyść biednych dzieci m. Bydgoszczy.

Ponieważ również wczoraj Leskinowitsch nie stanął do walki ze Sztekkerem, przeto arbiter p. Brański oświadczył, iż na przyszłość, by nie robić zawodu widzom, w razie jakiejś mającej nastąpić zmiany w głównej parze, będzie to uwidocznione. Doskonale rozumiemy, że zapasnik nie jest maszyną, a tylko człowiekiem, i że może się zdarzyć, iż zawodnik taki może być przed walką niedysponowany, ale kierownictwo powinno bezwzględnie o fakcie takim, o ile chodzi o główną parę, powiadomić bywałców zapasów jeszcze przed rozpoczęciem zawodów. Najlepiej będzie, jeśli w wypadku takim zostanie wywieszona odpowiednia karteczka przed kasą, by później nikt nie miał z tego powodu żalu do kierownictwa.

Mistrz Sztekker przeżywał wczoraj podczas walki z nieopanowanym Cyklopem Szymkowskim ciężkie chwile. Nadludzko silny Cyklop,

Sokół żeński.

Podaje się członkiniom do wiadomości, że gniazdo nasze organizuje obozy letnie i to: nad morzem (Gdynia) i w górach (Zywiec). Zniżki 80% zapewnione, bliższe danę w sekretarjacie. Zgłoszenia tylko dziś jeszcze, z podaniem terminu wyjazdu.

Zaparcie. Długoletnie doświadczenia w szpitalach wykazują, że naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa znakomicie reguluje działalność jelit. Zalecana przez lek.

(PŁATNY DZIAŁ REKLAMOWY).

Gdzie zamieszkać?

„Gastronomja” Hotel i Restaur., Dworcowa 19.

Fryzjerzy

Formanowski, Mostowa 12, tel. 856. Salon fryzjerski dla pań i panów. Trwała ondulacja.

Gdzie się wykąpie?

W zakładzie „Sanitas”, Gdańska 27. Kąpiel od zł 1,20.

Restauracje

Restauracja i kawiarnia Berendt, Dworcowa 6. Kawiarnia „Europa”, Gdańska 10. Dancing do rana.

Kabarety

„Oaza” pierwszorzędnny kabaret, ul. Pomorska 19.

Gdzie i co kupić?

Be-De-Te — Bydgoski Dom Towarowy — Gdańska 15. Największy dom tow. Polski Zach. H. Kaszubowski, s. z o.p. Długa 22. Zegarki, biżut. F. A. Matz, Śniadeckich 49, Stary Rynek 19, tel. 1323. Bławyty, firany, trykotaże, galanterja oraz wszelkie artykuły kąpielowe. Skład obrazów J. Kwella przeniesiony Gdańska 65.

Odjazd pociągów z Bydgoszczy:

Toruń—Warszawa 2.37, 6.50, 8.05, 9.57, 12.54, 13.55, 15.30, 15.58, 18.01, 19.58, 21.35 (tranzytowy), 23.16.
Tczew—Gdańsk—Gdynia 0.40, 3.10, 3.56, 5.50, 7.35, 12.06, 12.13, 12.59, 13.13, 15.38, 17.17, 20.03, 20.10.
Kościerzyna—Gdynia 8.13, 15.45.
Rynkowo 16.10, 20.25 (w niedziele i święta od 20/V—2/IX).
Nakło—Piła 0.01, 6.15, 10.35, 14.45, 19.46.
Unisław—Brodnica 4.55, 8.11, 13.45, 16.10, 21.50.
Inowrocław—Poznań 2.35, 3.50, 6.20, 11.45, 13.40, 18.10, 20.40, 22.25, 23.15.
Wągrowiec—Poznań 5.00, 10.32, 13.28, 18.54.
Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe 13.40, 23.15.

MAREK ROMAŃSKI.

101 przygód Konrada Wichury

Dym z cygara.

— Ilekróć zapalam cygaro — mówił Konrad Wichura — przypomina mi się niezwykła przygoda, w której i ja odegrałem swoją rolę.

Pewnego dnia, w rannych godzinach, kiedy w sklepach jubilerskich jest najmniejszy ruch, do pierwszorzędnego zakładu jubilerskiego wszedł elegancki pan w futrze z bobrowym kołnierzem. Miał wygląd ze wszechmiar arystokratyczny. Oglądał klejnoty i pierścionki, grymasił jednak i nie mógł się jakoś na nie zdecydować. W czasie tego oglądania klejnotów zapalił cygaro najlepszej marki.

Po chwili do sklepu jubilerskiego weszła jakaś pani. Co tam chciała kupić, nie wiem, dość, że po kilku minutach pobytu w sklepie zaniosła się od kaszlu.

— Może będzie pan tak uprzejmy zgasić cygaro! — zwróciła się do wytwornego pana. — Nie znośzę dymu z cygar...

Dżentelmen wyszeptał kilka słów usprawiedliwienia dla swojej nieuwagi, poczem podszedł do dużej żardiniery, stojącej w sklepie i zgasił cygaro w jednej z doniczek z kwiatami.

Klienci zabierali się do odejścia. Wytworny pan kupił jakiś drobiazg. Pani nie mogła się na nie zdecydować. W ostatniej chwili, jubiler dostrzegł brak wielkiego brylantu.

Rozmowa, która potem nastąpiła w sklepie, nie była z pewnością miłą. Jubiler twierdził, że albo wytworny pan, albo pani wykradli kosztowny brylant, oni zaś oboje z oburzeniem odpierali ten zarzut. Wytworny pan legitymował się jako hrabia Z. Jubiler opierał się przy osobistej rewizji. Dla uniknięcia skandalu postanowiono zwrócić się do prywatnego detektywa.

Wówczas wezwano mnie. Wysłuchałem opowiadania jublera i przeprowadziłem osobistą rewizję hrabiego Z. Agentka moja zrewidowała panią. Rewizja dała wynik negatywny. Klienci zapowiadali wniesienie skargi o oszczerstwo.

— Nich państwo jeszcze chwilę zaczekają — zwróciłem się do nich, — poczem poprosiłem jublera, by opowiedział mi raz jeszcze przebieg wizyty wytwornego pana w sklepie.

Teraz dopiero jubiler wspominał o historii z cygarem. Tnięty przecuciem, podszedł do zandiniery.

Nie omyliłem się. W doniczce, w której rzekomy hrabia zgasił cygaro, znalazłem wtłoczony w ziemię zaginiony brylant. Naturalnie, z miejsca aresztowałem „hrabiego” i panią, która była z nim w porozumieniu.

Jak uzyskaliby oni ów brylant, ukryty w doniczce, gdyby się sprawa nie wydała? Nie prosię. Po jakimś tygodniu zgłosiłaby się do jublera klientka, która tak zachwyciłaby pięknosć kwitnących w żardinierze hiacyntów, że kupiłaby wreszcie od jublera doniczkę z kwiatem i — z brylantem.

PROGRAM RADJOFONICZNY.

PIĄTEK, 6 LIPCA.

WARSZAWA-RASZYN. 6.30: Audycja poranna. 12.10: Muzyka popularna (płyty). 13.00: Dziennik południowy. 13.05: Zespół Salonowy Niny Mańskiej. 13.55: Z rynku pracy. 16.00: Godzina w Wiedniu (płyty). 17.00: Audycja dla chorych w oprac. ks. Reksa (tr. ze Lwowa). 17.30: Koncert solistów. Wyk.: Wanda Roesler-Stokowska (tr. z Poznania) i Stefan Schleichkorn - altówka (tr. z Krakowa). 18.00: „Dole i niedole polskich miasteczek” - wygł. p. Kazimiera Muszłówna. (Odczyt-reportaż). 18.15: Fragmenty operetkowe (płyty). 18.45: „O burzach i piorunach” - wygł. dr. Jerzy Baumgarten (opadanka). 19.15: Muzyka lekka i taneczna. 19.50: Wiadomości sportowe. 20.02: Skrzynka pocztowa techniczna - p. W. Frenkiel. 20.12: Koncert symfoniczny ze studja. Wykonawcy: ork. symf. P. R. pod dyr. T. Mazurkiewicza i Maryla Jonasówna (fortep.). Koncert poprzedzi prelekcja prof. dr. Jachimeckiego (tr. z Krakowa). 21.10: Dziennik wieczorny. 21.20: Przegląd rolniczej prasy krajowej i zagranicznej (tr. z Wilna). 21.30: Dalszy ciąg koncertu. 22.15: „Japońska szczerzeczka do zębów” - wygł. p. Jan Załęski. (Feljeton). 22.30: Muzyka taneczna z dancinku „Oaza”.

ZAGRANICA. Ryga. 19.30: Koncert symf. Praga. 19.40: „Husyci”, tragedia narodowa A. Dworzaka. Wiedeń. 19.40: „Testament”, komedia muz. Sottens. 20.10: „Le Fiancé de Margot”, operetka. Elversum. 20.10: Koncert symf. Strasburg. 20.30: Koncert symf. Rzym. 20.45: „Madama di Tebe”, operetka. Królewiec. 21.00: Koncert symf.

DZIŚ AUDYCJA POLSKA W RADJO NIEMIECKIM.

Największa radiowa stacja niemiecka Deutschlandsender w dzisiejszy czwartek o godzinie 15.40 po południu nadaje ciekawą audycję polską pod tytułem „Jak Polska śpiewa i gra”.

Dramatyczny proces defraudanta.

Chora na umyśle matka na klęczkach błaga sąd o litość nad synem.

Po zarzucie sprzeniewierzenia pieniędzy publicznych stanął przed trybunałem karnym sądu okręgowego w Bydgoszczy były sekwestратор Urzędu Skarbowego, 24-letni Jan Biela. Rozprawie, która obudziła w Bydgoszczy zrozumiałe zainteresowanie, przewodniczył z właściwą sobie energią wiceprezes s. o. Szechowicz w asyście pp. sędziów wotantów Gajewskiego i Kulakowskiego. Akt oskarżenia popierał pan prokurator Czak. Oskarżonego Biela, który przed kilkoma tygodniami na polecenie władz sądowych został aresztowany, doprowadzono na salę procesową z więzienia śledczego. Jak wynika z odczytanego na jawnej rozprawie aktu oskarżenia, podsądny w czasie od czerwca ub. roku do 27 listopada ub. roku dopuścił się malwersacji kwoty około 3.000 zł na szkodę Skarbu Państwa. Nadużycia dokonał podsądny w ten sposób, że pobierał od płatników należne kwoty za pokwitowaniem, a w raportach do Urzędu Skarbowego wpisywał sumy niższe, nieodpowiadające pobranej sumie, przyczem podawał fikcyjne nazwiska płatników.

Biela przyznał się przed sądem ze skrucha do winy, tłumacząc się, że kiedyś był karany już sądownie za drobną przewinę, a otrzymawszy następnie posadę w Urzędzie Skarbowym był przedmiotem niesłychanego szantażu ze strony pewnego osobnika, który wzamian za milczenie wymuszał od niego coraz to większe sumy pieniędzy. Rozprawa obfitowała w niezwykle dramatyczne momenty. Mianowicie na salę procesową przybyła chora umysłowo matka podsądnego, przebywająca na kuracji w zakładzie psychiatrycznym w Świeciu. Obląkana kobieta padła przed trybunałem sędziowskim na kolana i wśród łez i głośniejszych lamentów błagała sędziów o litość nad młodym synem i darowanie mu winy. Na polecenie pana prokuratora chora kobietę z sali rozpraw wyprowadzono. Słuchany w charakterze świadka ojciec oskarżonego zeznał, że syn jego może być obciążony dziedzicznie. Z odczytanego jednak orzeczenia lekarskiego wynikało, że obciążenie nie jest aż tak poważne, by Biela za popełniony czyn przestępczy nie mógł odpowiadać w granicach prawa. Po naradzie przewodniczą-

cy trybunału sędziowskiego ogłosił wyrok, na mocy którego Biela skazany został na karę pozbawienia wolności przez 1 rok z zaliczeniem aresztu śledczego oraz na utratę praw obywatelskich przez lat 5.

— Towarzystwo Czeladzi Rzeźniczo-Wędlinarskiej przy cechu w Bydgoszczy zaprasza wszystkich sympatyków i gości na wycieczkę do Koronowa w dniu 8 lipca br., połączonej z koncertem i zabawą. Odjazd małą kolejką o godzinie 11 przed południem. Przejazd w obie strony 1 złoty. Uprasza się wszystkich udziałowców wycieczki o zebranie się przy małym dworcu o godz. 10.30. (7018)

Straszna tragedia małżeńska w Gąsawie.

Bestjańska kobieta rozplatała mężowi czaszkę podczas snu.

W Gąsawie w powiecie żnińskim rozegrała się onegdaj wieczorem straszna tragedia małżeńska. Przejmujący, rozpaczliwy krzyk, jaki wydobył się z mieszkania robotnika Kalińskiego zaalarmował mieszkańców domu. Gdy sąsiedzi przemocą otworzyli drzwi prowadzące do mieszkania oczom ich przedstawił się niesamowity, straszny obraz. Łóżka jak i podłoga zalane były krwią a oparty o okno, zaledwie trzymający się na nogach stał mocno okrwawiony Kaliński. Sąsiedzi stwierdzili u Kalińskiego rozplataną czaszkę i natychmiast pospieszyli po lekarza p. dr. Bogusławskiego, który się nieszczerliwym zaopiekował i polecił przetransportować do szpitala powiatowego w Żninie.

Jak wykazały dochodzenia policyjne, do-

Ból zębów, to bólów ból -
„CHLORAMI” to past do zębów król.

CHLORAMI
BIELI ZĘBY USUWA KAMIENI KAZEBNY
HENRYK ŻAK-POZNAŃ

Polsko-niemieckie porozumienie turystyczne.

Warszawa, 5. 7. (Tel. wł.). Zawarte zostało porozumienie między polskimi biurami podróży, a niemieckimi organizacjami turystycznymi. W wyniku tego porozumienia, rząd Rzeszy zgodził się udzielić polskiemu biuru „Orbis” koncesji na otwarcie reprezentacji w Berlinie, która zostanie uruchomiona w ciągu lata bieżącego roku. Równocześnie otrzymała „Orbis” przedstawicielstwo turystyki niemieckiej w Polsce.

Stwierdzić należy, iż wskutek ostatnich wypadków w Niemczech, pociągi polskie do Berlina odchodzą przeważnie puste. (1).

DZIAŁ SPORTOWY

MISTRZOSTWA POMORZA W PŁYWANIU W TORUNIU.

Tegoroczne mistrzostwa pływackie przeprowadzone zostaną w Toruniu na pływalni garnizonowej i zapowiadają się wprost rewelacyjnie ze względu na liczny start zawodników oraz dwóch nowych klubów, t. j. WKS. Gryf i WKS. Grudziądz, pozatem startują Sokół Toruń, Grudziądz, Bydgoszcz i Bydgoski Klub Pływacki Wodnik — zgłoszonych zostało pobicie rekordów Pomorza.

KUSOCIŃSKI W POZNANIU.

Do Poznania przybył już Janusz Kusociński, który rozpoczął trening na stadionie miejskim przed mistrzostwami Polski. Kusociński startuje na dystansach 800 i 1500 m.

GDĄŃSK REMISUJE ZE ŚLĄSKIEM.

W międzyokrebowym meczu piłkarskim reprezentacja robotnicza Gdańska zremisowała z reprezentacją robotniczą Śląska 1:1 (1:0). Bramki zdobyli dla Gdańszczan Reiss a dla gospodarzy Remet. Gra była bardzo ładna i na dość wysokim poziomie.

FINLANDJA BIJE NORWEGJĘ W LEKKOATLETYCE.

Berlin (PAT). Międzynarodowy mecz lekkoatletyczny Finlandja — Norwegja zakończył się zwycięstwem Finnów 108:65 p. Osiągnięto b. dobre wyniki. Na 16 konkurencji Finnowie wygrali 14, a Norwegowie 2 (800 m. i skoki wdal).

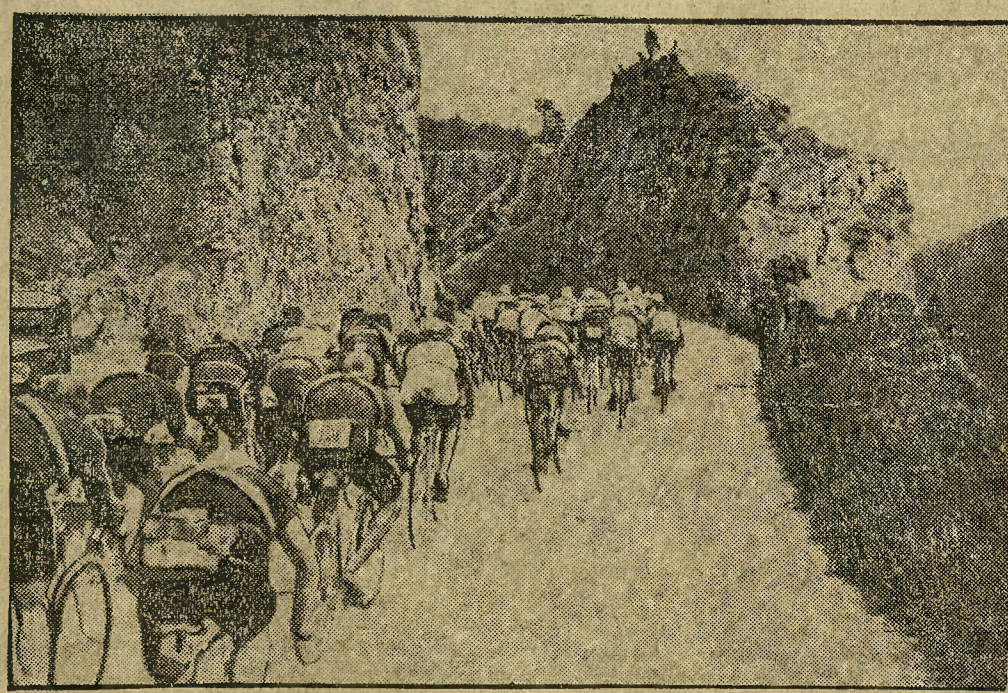
ĆWIERĆFINAŁY PAŃ W WIMBLEDONIE.

London. Na centralnych kortach Wimbledonu odbyły się ćwierćfinałowe rozgrywki w singlach kobiecych. Z 8 rozstawionych raket 7 doszło do ćwierćfinału.

W rozgrywkach ćwierćfinałowych Amerykanka Jacobs pokonała łatwo i bez wysiłku Niemkę Aussen w dwóch setach 6:0, 6:2. Angielka Round wygrała z Szwajcarką Payot 6:4, 6:2. Francuska Mathieu wyeliminowała pogromczynię Jędrzejewskiej Amerykankę Palfrey w trzech setach 6:3, 6:8, 6:2. Wreszcie australijska zawodniczka Hartigan wygrała ze Scriven 3:6, 6:3 i 6:1.

W półfinałach Jacobs walczy z Hartigan a Mathieu z Round. Faworytką turnieju wśród pań jest Amerykanka Helen Jacobs.

Największy kolarski bieg świata rozpoczął się.

Wczoraj rozpoczął się we Francji 28-my bieg kolarski dookoła Francji na dystansie 4.363 km. Do tegorocznego turnieju zgłosiło się 6 pełnych reprezentacji państwowych Francji, Niemiec, Belgii, Włoch, Szwajcarii i Hiszpanji, oraz 20 kolarzy in-

dywidualnych, w tem 4 Belgijczyków, 4 Włochów i 12 Francuzów. Pierwszy etap biegu prowadził z Paryża do Lille. Dystans pierwszego etapu wynosi 262 km. Na zdjęciu fragment pierwszego etapu.

Odpowiedzi redakcji

J. Dz. Czy Mr. Mott był w Warszawie poinformuje Panią poselstwo Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

M. S. Należy się zarejestrować w państwowym urzędzie pośrednictwa pracy. Agentem Legji Cudzoziemskiej w Polsce nie wolno „działać”.

Tretn. Spłata hipoteki jest zacytowaną ustawą odroczone do 1. X. 1934 r. Artykuł 9 danej ustawy mówi jednak, że „wierzyciel należności, której zapłata ulega odroczeniu z mocy niniejszej ustawy, może wypowiedzieć przed terminem kapitał wierzycielski, jeżeli dłużnik zalega z zapłatą odsetek, należnych z czas od dnia 1 kwietnia 1933 r. dłużej niż 3 miesiące”. Wynika z tego, że ustawodawca odroczeniem spłaty hipoteki chroni dłużników, którzy przy opłacie odsetków okazują brak dobrej woli.

Samobójstwa i zbrodnie.

Ponury bilans kroniki stolicy z jednego dnia.

Warszawa, 5 lipca.

Sezonu wakacyjnego tzw. ogórkowego nie odczuwamy ani w polityce, ani też w kronice policyjnej. Mnożą się przedewszystkiem wypadki samobójstw w Warszawie. Jakiś nieznanymi osobnikami otrul się w parku Paderewskiego i polecił w swej ostatniej woli, aby ciało jego zabrano do prokuratorjum. Ofiarą złej powieści w „Tajnym Detektywie” pt. „Dr. Mabuze” padła niejaką Stanisława Kujawiak, która strzeliła do siebie, zabijając się na miejscu. Pozostawiła ona do swego ukochanego list następującej treści: „Staszku, nie gniewaj się, że tak postąpiłam, ale musiałam przez miłość do ciebie. Tylko ty byłeś mi w życiu bliski, zawsze ty i tylko ty! Moją śmiercią jest dr. Mabuze (powieść w „Tajnym Detektywie”). Staszku, Dużo, pragnę śmierci, a serce wciąż śpiewa jeszcze, czy pamiętasz, Staszku! Tak cię kochałam i dziś zapomniałam. Do widzenia, już nigdy, nigdy...”

Po przeczytaniu takiego listu pożegnane jej ukochany, którym był Jan Luksemburg, strzelił również do siebie. Śmierć nastąpiła natychmiast.

Tegoż dnia popełnili samobójstwo dwaj kupcy żydowski. Wskutek trudności finansowych odebrał sobie życie przez powieszenie właściciel sklepu z kapeluszami Schoenmann oraz kupiec Frankfurt, który również się powiesił. Wreszcie w mieszkaniu własnym otruli się z nieznanymi powodów 25-letnia

Dobry chrzest.

Pisma amerykańskie donoszą:

Bracia Adamowicze przed swoim lotem z New Jorku do Warszawy, oblicili ważniejsze osiedla polskie w Stanach Zjednoczonych i dali się poznać Polonii amerykańskiej. Odbyło się uroczyste poświęcenie i chrzest aeroplanu. Chrzestu dokonał ks. Mazurkiewicz z Brooklyna.

Tragedja na jeziorze Narocz.

Wilno, 5. 7. (PAT). Na jeziorze Narocz wydarzył się wczoraj tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą ofiarę i niemal nie spowodował śmierci kilku osób. Na jeziorze tem odbywała wycieczkę 23 osoby z obozu Ligi Morskiej i Kolonjalnej dwiema żaglówkami i 7 kajakami. W drodze powrotnej wycieczka została zaskoczona przez silną wichurę. Dwa kajaki, walczące z falami znalazły się w odosobnieniu. W pewnej chwili wyrzuciły się. W jednym z kajaków jechali dwie panie, z których pani Szymanowska utonąła. Jej towarzyszkę oraz załogę drugiego kajaków w liczbie 3 osób uratowała żaglówka.

Aleksandra Prokopczuk, która przewieziona do szpitala w kilka chwil później zmarła.

Tragiczną śmiercią zginął administrator domu niejakim Korngold. Między nim a lokatorem domu niejakim Śmietańskim wyniki zatarg o wysokość czynszu komornego. W czasie kłótni lokator wyjął błyskawicznie rewolwer z kieszeni i zaczął strzelać. Od strzałów rewolwerowych padł trupem administrator Korngold, który został ranny w tył głowy. Gdy szwagier zabitego usiłował zatrzymać zabójcę, został również ciężko ranny przez szaleńca. W pościgu za zabójcą policja zrobiła obławę, ale nie dała ona narazie rezultatu. Śmietański był znanym awanturnikiem i ciężko zemścił się za chęć wyeksmitowania go z mieszkania. (r)

Śmierć za zabicie Polaka.

Lipsk, 5. 7. (PAT). W Weimarze w procesie przeciwko mordercy robotnika Polaka Jana Loreca prokurator wniosł dla głównego oskarżonego hitlerowca niejakiego Schlegla wniosek o karę śmierci. Rozprawie przysłuchiwali się liczni przedstawiciele kolonii polskiej.

Kulą karabinową w brzuch.

Ciężko ranny robotnik zmarł w szpitalu.

Na stacji Chełmce, pow. Mogilno — dokonał nieznanymi sprawca kradzieży węgla. Policja w pogoni za złodziejem, który na jej wezwanie nie reagował, strzeliła w kierunku sprawcy.

Po oddanej salwie złodziej znikł. Dopiero na stacji w Inowrocławiu zauwa-

Życia towarzysztwa.

Czwartek, 5 lipca 1934 r.

Godz. 17:00: Tow. śpiewu „Moniuszko”. Pogrzeb członkini śp. Manji Jasnowskiej. Zbiórka przed domem żałoby, ul. Poznańska 34.
Godz. 20:00: Tow. śpiewu „Halka”. Zebranie miesięczne w Resursie Kupieckiej. Obecność wszystkich członków konieczna.
Godz. 20:30: Związek Towarzystw Pomocników Fryzjerskich. Zebranie plenarne w sali p. Mellera, plac Piastowski.

Piątek, 6 lipca 1934 r.

Godz. 19:30: Bydgoski Klub Pływacki. Zebranie plenarne w hotelu Lengning. Na porządku obrad budowa szatni, mistrzostwa okręgu w Toruniu i inne bardzo ważne sprawy.
— Oddział kolarzy K. P. W. Zebranie plenarne w lokalu p. Szarańskiej przy ul. Hetmańskiej, róg Kaszubskiej. Ważne sprawy.

Sobota, 7 lipca 1934 r.

Godz. 19:00: Stowarzyszenie Weteranów b. Armii Polskiej we Francji. Zebranie w sekretarjacie Związku Inwalidów Woj., ulica Marsz. Focha 39. Aktualne sprawy. Sympatycy mile widziani.
Godz. 20:00: Tow. Obywateli i Miłośników Jachcic. Zebranie plenarne w lokalu p. Orczykowskiego przy ul. Saperów.
— Tow. Hod. Gołębi Pocz. 02 „Jaskółka” OK VIII. Miesięczne zebranie w lokalu p. Szarańskiej, ul. Hetmańska, róg Kaszubskiej
Godz. 20:00: Kółko Rolnicze Jachcice. Zebranie miesięczne w lokalu p. Orczykowskiego przy ul. Saperów 75.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z.

W sobotę, 7. bm. o godz. 20 odbędzie się zebranie Chrzęśc. Zw. Elekromonterów w lokalu Pod Lwem. Obecność wszystkich członków pożądana.

Bandyci zastrzelili człowieka pod Wyrzyskiem.

Smiałego napadu rabunkowego dokonano w nocy z 2 na 3 bm. w majątku Maślowiec pod Wyrzyskiem.

O godz. 1 w nocy wódarz majątku Piotr Piotrowski wychodził z mieszkania, chcąc udać się do zabudowań. W sieni napotkał dwóch bandytów, którzy groźne nożami, zmusili go do cofnięcia się do izby.

W mieszkaniu, po steroryzowaniu żony Piotrowskiego, jeden ze złoczyńców stanął z nożem w ręku nad Piotrowskim, a drugi zaczął szukać pieniędzy po wszystkich skrytkach. Gdy poszukiwania za pieniędzmi nie daly rezultatu, bandyci zagrozili Piotrowskiemu, że jak nie wyda pieniędzy, to go zabiją. Prześtrazona tą groźbą żona wyjechała ze skrytki za obrazem 80 zł i rzuciła je złoczyńcom.

Rozmowę w mieszkaniu Piotrowskich usłyszeli przebudzeni sąsiedzi Rutowie, którzy pośpieszyli na ratunek. W chwili,

gdy Andrzej Ruta zbliżył się do narożnika domu, padł strzał, a kula ugodziła go w brzuch. Prześtrazona żona ciężko rannego Ruty zawlokła męża do mieszkania, a złoczyńcy widząc, że sytuacja zaczyna być niebezpieczną, zbiegli.

Jak ustalili dochodzenia, bandytów było czterech. Dwóch gospodarzyło w mieszkaniu Piotrowskich, trzeci stał w sieni, a czwarty w zaroślach obok domu i ten strzelił z wojskowego karabinu do zbliżającego się Ruty.

Ciężko rannego Rute odwieziono do szpitala powiatowego w Wyrzysku, gdzie o godzinie 4 nad ranem wśród strasznych męczarni zakończył życie.

Na miejsce wypadku zjechały władze śledcze z Poznania i Bydgoszczy, które wespół z komendą powiatową policji prowadzą dochodzenia.

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen. Poznań, dnia 3. 7. 1934 roku.

Spędzono: wołów 52, buhajów 123, krów 243 świń, 1986, cieląt 821, owiec 86, razem 3311 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Placono za 100 kg. żywej wagi za:

Bydło:	
Woly:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegane	58— 60
Mięsiste tuczone młodsze po lat 3	52— 56
Mięsiste tuczone starsze	44— 48
Miernie odżywione	36— 40
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	54— 58
Tuczone mięsiste	48— 52
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	40— 45
Miernie odżywione	36— 38
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 60
Tuczone mięsiste	44— 52
Nietuczone, dobrze odżywione	32— 38
Miernie odżywione	20— 26
Jalowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	58— 60
Tuczone mięsiste	52— 56
Nietuczone, dobrze odżywione	44— 48
Miernie odżywione	36— 40
Młodzież:	
Dobrze odżywione	36— 40
Miernie odżywione	34— 36

Cielęta:	
Najprzedniej. cielęta wytuczone	56— 64
Tuczone cielęta	46— 54
Dobrze odżywione	38— 44
Miernie odżywione	32— 36

Owce:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	66— 74
Tuczone starsze skopy i macioraki	50— 60
dobrze odżywione	36— 46

Świnie:	
a) pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	68— 70
b) pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	64— 66
c) pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	60— 62
d) mięsiste świnie ponad 80 kg.	52— 58
e) maciory i późne kastraty	56— 66

Przebieg targu spokojny.

Bank Polski płać w dniu 5. 7. 1934 r.

dolary amerykańskie	5,25—5,26
funtów szterlingów	26,66
franki szwajcarskie	171,69
franki francuskie	34,81
guldeny gdańskie	172,02
liry włoskie	45,33
florenty holenderskie	358,35

MARKA NIEMIECKA

na giełdzie warszawskiej z dnia 4 lipca 1934 roku — 203.— zł.

Stan wody na Wiśle w dniu 5 lipca:

Kraków 2,57; Zawichost 2,07 Warszawa 95; Płock 37; Toruń 06; Fordon 05; Chełmno 13; Grudziądz 08; Korzeniewo 28; Piekło 37; Teczew 57; Einlage 2,54; Schievenhorst 2,74.

„Kulminacyjny” punkt w twarzy kobiecej

Prowadź palcami od czoła ku nosowi i podbródkowi. Skóra twoja w tej części twarzy jest tłuszczej niż reszta twarzy i posiada rozszerzone pory. W tych miejscach właśnie większość kobiet ma brzydko połyskującą cerę dlatego, że puder nie chce się trzymać — lub grubą, kredową warstwę, która aż krzyczy z nadmiaru używania pudru.

Jedynie Puder o „Matowym Wyglądzie” rozwiązuje to zadanie. Nadaje on całej twarzy Pani delikatność płatków róż i tak naturalnie wyglądające piękno, że puder jest niedostrzegalny. Znakomity paryski Puder Tokalon zmieszany z Pianką Kremową, nadaje po jednym zastosowaniu doskonały „matowy wygląd”, który usuwa połysk na cały dzień. Czyny puder przylegającym do najtłustszej nawet skóry, pomimo deszczu lub wiatru i nawet całonocnego tańca w dusznej sali balowej. Puder Tokalon różni się całkowicie od innych pudrów do twarzy. Preparowany podług patentowanego sposobu, jest on jedynym pudrem,

zawierającym tajemnicę „matowego wyglądu”. Spróbuj go dziś jeszcze. O ile nie będziesz zachwycona wynikiem, pieniądze zostaną ci zwrócone bez najmniejszej trudności. 12437

Przedsiębiorstwo 12461

instalacyjno-blacharsko-dekarskie, dobrze prosperujące, większe miasto powiatowe, z powodu objęcia interesu ojcowskiego zaraz do sprzedania i wszelkimi maszynami, aparatem do spajania i materiałem. Oferty „Nr.1000” do Adm. „Dziennika Bydgoskiego”.

SPRZEDAŻ

6 000 mórg pierwszorzędnego obiekt, cena milion, wpłaty 500 tys. zł. 2000 mórg okazynie, cena 265 000, wpłaty 50 000 do 100 000. 240 mórg blisko Bydgoszczy okazynie 55 000, wpłaty 25 000 zł. Informacje Wojczyński, Głańska 170. (12487)

Ważne (7011) dla budujących. Deski, kantowizna, drągi używane, korzystnie na sprzedaż. Gdańska 101, m. 5.

Kiosk (7013) korzystnie do sprzedania. Wiadomość: Bydgoszcz, Pod Blankami 34, m. 1.

Zakład fryzjerski, męsko-damski w dobrym położeniu, urządzenie nowoczesne z mieszkaniem, sprzedam. Blizsze, Cieszkowskiego 6—3a. (12483)

Okazja.

Nowe zabudowania masywne o powierzchni 1140 mtr. kwadr. (długość ca. 70 mtr.) przy dworcu, nadające się na składnicę, warsztaty wszelkiego rodzaju sprzedam korzystnie K. K. O. miasta Grudziądza. (12460)

KUPNA

Kupimy używaną sztańcancę, możliwość sztańcowania do 27 cm. średnicy. Towarzystwo Budowy Mleczarni Sp. z o. o. Bydgoszcz, Dworcowa 81. (12304)

POSADY WOLNE

Fabryka wyrobów cukrowych poszukuje zastępców Inowrocław, Toruń, Grudziądz Gdynia za kaucją. Dzien. Inowrocław „600”. (12462)

Cerowaczki (12480) zdolne, potrzebne natychmiast. Zgłoszenia „Pasamon”, Promenada 69.

Gospodarskie córki gotowania dobrego wycuczy Kawiarnia Zielniańska, Pomorska 5. 12228

Przyjmujemy kilka energicznych, pracowitych pan, do milej i lekkiej pracy. Panie powyżej 22 lat, zdolne i pracowite, o dobrym wyglądzie zewnętrznym mogą się zgłaszać z dowodami osobistymi w Kierownictwie Okręg. Śniadeckich nr. 22/3, w godzinach 9—12 i 3—5. (12478)

Korepetytora który przygotowuje do egzaminu VII. kl. gimn. poszukuje. Oferty Dziennik Bydgoski pod „VII.” (12300)

POSADY POSZUKUJĄ

Kucharz znający kuchnię warszawską przyjmie posadę na dogodnych warunkach zaraz lub później. Oferty „Lida”, Dziennik, Inowrocław. (12464)

DZIERŻAWY

Kilkadziesiąt składów każdej branży oraz mieszkania natychmiast do oddania. Kwiatkowski, Poznań, Działońskich 10. (12482)

RÓŻNE

Spółnika czynnego lub cichego z gotówką 6—10 000 zł. do dochodowego interesu poszukuje. Oferty pod „S.S.” do filii Dziennika. (7015)

W podróży

w hotelach, w wszystkich uzdrowiskach polskich, księgarniach dworcowych itp. prosimy żądać

Dziennik Bydgoski!

Dnia 3 lipca r. b. zasnął po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, przygotowany na drogę wieczną nasz najdroższy ojciec, brat, stryj, teść i dziadek s. p.

Stanisław Januszewski

przeżywszy lat 72. W ciężkim smutku pograżeni

Dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w piątek 6 lipca o godzinie 4.30 po połudn. z kostnicy cmentarza Najśw. Serca Jezusa. Msza św. żałobna odbędzie się w sobotę 7 lipca o g. 8 rano w kościele Najśw. Serca Jezusa. (7023)

Dnia 4-go lipca o godz. 11.20 przed połudn. zmarł

Wojciech Piasecki

w wieku 54 lat.

W Zmarłym tracimy szczerego i zacnego kolegę. Pogrzeb odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 15 z domu żałoby z leśnictwa Żółwin na cmentarz Solca Kujawskiego. Związek uprasza o liczny udział w oddaniu ostatniej przysługi.

Związek Leśników Rzpłf. P. Koło Miejsce Bydgoszcz.

12486)

Dnia 3 lipca 1934 r. zmarł po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach nasz długoletni członek sp.

Stanisław Januszewski

w 73 roku życia. Niech spoczywa w Bogu! Tow. Restauratorów, Bydgoszcz.

Pogrzeb odbędzie się w piątek 6. VII. br. o godz. 4.30 po poł. z kostnicy cmentarza Najśw. Serca Jezusa.

O jaknajliczniejszy udział członków prosí Zarząd.

12468)

Dnia 3 lipca o godz. 1.30 po połudn. zasnął w Bogu po ciężkich i długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. mój nigdy niezapomniany mąż, ojciec, teść, dziadek, brat, zwagier i wujek s. p.

Konstanty Wetzker

kupiec

przeżywszy lat 63, o czem donosi w smutku

Stroskana żona.

Bydgoszcz, dnia 5 lipca 1934 r.

Pogrzeb odbędzie się w piątek o g. 5-tej z domu żałoby ul. Długa 7. Msza św. żałobna odbędzie się w sobotę o g. 8 w kościele Pojezuickim.

Wizyt kondolencyjnych uprasza się nie składać.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Napisowe słowo (łusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr — jedno słowo l, w, z, a — każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Dla poszukujących posady 20% zniżki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia, ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Wózki
dziecięce najtaniej Długa 5. Reparacje. Zamiany Obciążanie budek. (12472)

Morele
Zaleszczyckie 9 zł, pomidory 7 zł, miód majowy kuracyczny 12.50, pięciokolorowe opakowanie franko zaliczką wysyła „Polski Meran”, Zaleszczyki. (12382)

Słoje Wecka
Ząbkowice Hortensja
oraz wszelkie części zapasowe
we poleca po najkorzystniejszych cenach (11531)

F. Kreski
Bydgoszcz, ul. Gdańska 9.

Dziś
i jutro świeżo tłoczony sok malinowy. Wilhelm Weiss, Wełniany Rynek nr. 11. (12455)

SPRZEDAŻE

Dom (7005)
dochodowy sprzedam. Kozietulskiego 30, Bielawki.

Dom (7003)
z piekarnią zaraz na sprzedaż. Brauer, Koronowo.

Kamienie
ogród, skład, mieszkanie wolne, stosowne rzeźnictwo, drogerję, kolonjalki sprzedam tanio. Kałeki, Gdańska 136. (12475)

Sprzedam
korzystnie lub wydzierżawię z powodu wyjazdu mój dobrze zaprowadzony zakład fryzjerski, przy którym prowadzi się dobrze prosperujący artykuł. Egzystencja zapewniona. Wiadomość agentura Naktó n. N. (12457)

Kamienica
piekarnia patentowa, móg ogrodu, w Poznaniu, 26000, powód sprzedaży rodzina. Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. (12481)

Wózek (7024)
ręczny, stół krawiecki, szafa. Sowińskiego 2/3.

Chippendale
Salon na sprzedaż. Wachowicz, rzeźbiarz, Pomorska 15. (7009)

Dobrze
zaprowadzony zakład dentystyczny w małym miasteczku korzystnie sprzedam. Of. pod „Jedyny na miejscu”. (12453)

Karoserja (7000)
limuzyna cztery drzwiowa, sprzedam. Podolska 8.

Kuźnia
polowa, śrubszlak kowalski, transmisja, maszyna do pisania, dywany sprzedam. „Okazja”, Pomorska 7. (6966)

Nowy (12439)
wóz na resorach odpowiedni dla ogrodnika sprzedam. Okole, Grunwaldzka 81.

Motocykl
500 sport tania. „Atlantic”, Dworcowa 50. (7020)

Prasę
do wyciskania soku i maszynę do szycia, sprzedam. Nakielska 45, m. 5. Zgł. 9—11 rano. (7016)

Makulatura (12479)
gazetowa tanio. Biuro Ogłoszeń, Dworcowa 54.

KUPNA

Maszynę (12440)
do lodów używaną, dobrze utrzymaną kupię. Oferty pod „Lodówka”.

Kupię
natychmiast za gotówkę samochód ciężarowy marki Ford 1½ do 2 ton, mało używany, nowszy typ, (ewentl. mało używany nowszy typ Chevrolet). Oferty z podaniem ostatecznej ceny, ewentl. z fotografią upraszam pod „1½—2 ton” do administracji. (12489)

LEKCJE

Udzielam (21188)
lekcji gry na fortepianie, prędką metodą do nauczenia się, przygotowuję do konserwatorium. Miesięcznie 10 zł., dwie godziny tygodniowo. Dla początkujących 5 zł. Fortepjan wolny do ćwiczeń, godz. 40 gr. Hetmańska 5, wejście na prawo, mieszka. 5. (12447)

POSADY WOLNE

Kilku
narzędziarzy specjalistów na przekroje (sznyty) poszukuje Fabryka, ul. Nowodworska 26. (12327)

Psycholog
poszukuje osoby o zdolnościach medjumicznych. Wynagrodzenie dobre. Oferty „Medjum”. (12446)

Krawcowa
samodzielną z długoletnią praktyką potrzebną. Salon mód, Bojarska, Gdańska 64. Zgłoszenia do 10 rano. (7007)

Książkowy (a)
otrzyma stałą posadę, za wypożyczeniem 3.000 zł. które będą zabezpieczone hipotecznie. Dziennik pod „Hipotecznie”. (12471)

Dziewczę
do posyłek jest potrzebne. Wuj Tom, Gdańska. (7004)

Poszukuje
się doświadczonego, dzielnego kierownika przedsiębiorstwa młynarsko-zbożowego, z kaucją, władającego językiem polskim i niemieckim. Objęcie posady natychmiast. Poza tem poszukuje się również młodego pomocnika z branży zbożowej. Oferty Ogorzelińskie Młyn T. z o. p. Chojnice. (12448)

Poszukuje
się samodzielnego murarza z rusztowaniem. Nakielska 94, m. 3. (12445)

Tancerki
poszukiwane. Oferty „Tancerki”. (12442)

Dziewczyna
może się zgłosić. Gdańska 67, Cukiernia. (7027)

Młody
pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Aleksander Kruszwica. (12458)

Córke
gospodarskiej rodziny gotowania wuczy znana Kawiarnia „Ziemiańska, Pomorska 5. (12469)

Przyjme
zaraz chłopca do bycia paszenia. Zgłosz. Franciszek Klaczyński, Mierucin, stacja kolejki powiatowej. (12447)

Służąca
z dobrem gotowaniem potrzebna zaraz. Grodzka 5, m. 13. (12476)

Służąca (7028)
z gotowaniem potrzebna. Jagiellońska 2, m. 19.

Ucznia
syna uczciwych rodziców z średnim wykształceniem, przyjmie zaraz. Centralna Drogerja N. W. Janicki, Wyrzysk, towary kolonialne, artykuły budowlane. (7022)

Służąca
inteligentna — potrzebna. Długa 8, m. 5. (12466)

POSADY POSZUKUJĄ

Cukiernik
dzIELny w swym zawodzie, poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia pod „Najchętniej Bydgoszcz” do filji Dz. Bydg. (12305)

Młody
czeladnik szewski, poszukuje posady, wymagania skromne. Oferty do Dz. Bydgoskiego pod „Czeladnik”. (12438)

Bufetowa
długoletnia praktyka szuka posady. Zuchowska, Mogilno, Jagielly. (12459)

DZIERŻAWY

Skład (6949)
tania do wynajęcia. Gospodarz, ul. Gdańska 69.

Warsztat (7002)
do wynajęcia. Gdańska 91.

Skład
wynajmę Długa 5. (12474)

MIESZKANIA SZUKA

Mieszkania
2—4 pokojowe możliwe przy ulicy Gdańskiej, Dworcowej lub Pl. Teatralnym poszukuje adwokat na kancelarję. Oferty z podaniem komornego pod „Kancelarja” do filji Dzien. Bydg ul. Dworcowa. (12361)

Mieszkanie
3 pok., łązienka, elektr. światło zaraz lub później. Oferty składać pod „3” do filji Dz. Bydg. (7014)

MIESZKANIA WOLNE W BYDGOSZCZY
Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

1 pokojowe:
kuchnią. Szubińska 71.

z kom. Grunwaldzka 183/2.

1—2 pokojowe:
kuchnią. Sniadeckich 13.

2 pokojowe:
kuchnią. Gnieźnieńska 3.

3 pokojowe:
kuchnią. Gnieźnieńska 3.

1, 2 pokoje (12473)
kuchnię wynajmę Długa 5.

Czteropokojowe
mieszkanie z kuchnią, komfortowe, do wynajęcia. Gospodarz, ul. Gdańska 69. (6948)

Mieszkanie (12452)
czteropokojowe wydzierżawie. Dąbrowskiego 31/4.

Mieszkanie
przy Gdańskiej 5 pokojowe, idealny rozkład dla lekarza lub biura, czynsz ustawowy. Oferty filja „1935”. (7017)

Mieszkanie
7 pokojowe centrum także na biura do wynajęcia. Konarskiego 9, m. 2. (7025)

LETNISKA

Letnisko (12470)
pokój, kuchnia las państwowy, blisko Bydgoszczy i miasta Koronowa. Bardzo czyste i zdrowe powietrze. Adres Dziennik.

POKOJU POSZUKUJĄ

Szukam (7021)
niedrogo słonecznego, czysto umeblowanego pokoju używaniem kuchni, okolica Gdańskiej, możliwe samotnych. „Pani” filja.

POKOJE WOLNE

Pokój (12438)
Długa 74, 2.

Z telefonem
dla urzędniczek tanio, używanie kuchni. Długa 22 Drzycimski. (12451)

Z telefonem
komfortowy duży. Cieszkowskiego 3, m. 1. (12450)

Pokój
frontowy tanio. Jezuicka 24—5. (12443)

Pokój
umeblowany utrzymaniem zaraz. Cieszkowskiego 12, m. 4. (7019)

Ładny (7012)
pokój. Kościuszki 18, m. 8

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Cieszkowskiego 7, II ptr. (12477)

Umeblowany
zaraz. Wróblewska, Plac Piastowski 4. (7026)

RÓŻNE

Obiady
kolacje, specjalność kuchnia jarska, dietetyczna. Kawiarnia Ziemiańska, Pomorska 5. Abonamenty zniżkowe. (12229)

Wrócićiem
Dr. Chelkowski
ul. Gdańska 65.
6937

su Meran 14
Kromczyński, Poznań

miękkie 20 zł
6791

AVISAN

ŚRODEK OCHRONNY PRZECIW CHOLERZE DROBNIAW.

Chiromantka
świetnie przepowiada przyszłość, przyjdź, przekonaj. Sienkiewicza 50, m. 3. (7029)

Wspólnika (12568)
500—1000 zł do dobrze prosperującego interesu na eksport. Zysk 900 do 1500 zł miesięcznie. Oferty Dziennik pod „Zysk”.

ZGUBY

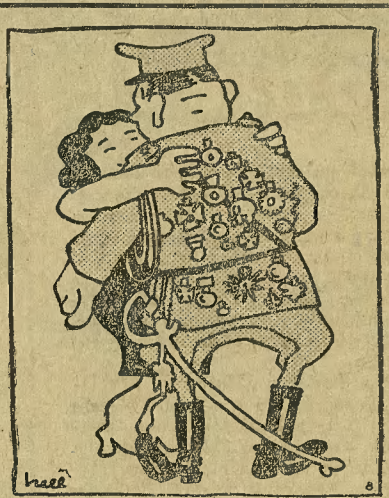
Zabrana
walizkę dnia 3 lipca godz. 24 proszę oddać za wynagrodzeniem. Toruńska 31, kiosk, w przeciwnym razie podam poliej. (7006)

MATRYMONIALNE

Panna
brunetka lat 30, posiadająca dom z piekarnią w powiatowym mieście pragnie wyjść zamąż za piekarza, dobrego fachowca do lat 40, z gotówką 6.000 zł. Panowie zechcą składać swe oferty do Dziennika Bydg. pod „Pelargonja”. (12441)

Wdowiec (12449)
lat 37, czworo dzieci, zawodu szofer, na stałej posadzie, poszukuje żony. Panny lub wdowy, którym zależy na szczęśliwym pożyciu małżeńskim, raczą złożyć oferty możliwie z fotografią „Wdowiec”.

Czytają „Dziennik Bydgoski”!

Czuli małżonek po powrocie z festynu bractwa kurkowego.

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-lamowej szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.